

‘Kerstpekket’

door

Jos van den Bosch

Inhoud:

Kerstpekket	3
Pot-ter-verjandorie	5
't Konijntje van de Taxateuze	6
Likken	8
Canton Reiss	9
Sjors en Sjimmie	12
Schot in eigen Been	13
Niet Inenten	17
De Biologieles	18
Paasvakantie	23
Billen	24
Water	28
Aix	30
Kleuren	33
Uomo Universale	34
Terug in Bédoin	35
De Dauphiné	38
De Man	40
Het Corso	42
Boulen	45
Fratsen	48
Zondagsrust	49
De Aanmelding	50
Zilver	54
Opruiming	55
Alcohol	56
Nummer 9	60

‘Kerstpekket’

Het is een verslaving. Als je eenmaal met zo’n idee begonnen bent en jullie hebben het resultaat daarvan vorig jaar gekregen, dan houd je niet meer op! Dan wil je steeds maar weer ideeën die in je hoofd spoken, op papier zetten.

Valt er dan iets uit te dragen: nee! Zo moet je dit niet zien. Het is gewoon gezellig babbelen over voorbij gewaaide zaken, waarbij de vakanties natuurlijk weer een belangrijke rol spelen.

De reacties waren vorig jaar zeer positief. Als je nu in de gaten krijgt dat ik een ouwe zeur begin te worden, laat het me dan weten, dan bespaar ik me een hele hoop werk. Maar is het goed voor af en toe een glimlach, een vleugje herkenning of een aanzet voor een gesprek wanneer je eens komt buurten, koester het dan.

Ook dit jaar weer een aantal schrijfsels voor ‘Faktueel’, de convocatie van de postzegelclub. Ik heb ook mijn gedachten laten gaan over gebeurtenissen op school, maar ik zal jullie niet vermoeien met nieuwe structuren of progressieve plannen. Net als de vakantie verhalen zijn het de gewone alledaagse gebeurtenissen die mijn pad gekruist hebben, waarover ik schrijf.

Margaret en ik wensen jullie allen een heerlijke kerst en een voorspoedig nieuwjaar toe.

Jos van den Bosch

Pot-ter-verjandorie (uit Faktueel januari)

Na een verschrikkelijk druk einde van het vorige jaar met een stroom van vergaderingen, studiebijeenkomsten en andere goed bedoelde ellende, ben ik helemaal aan vakantie toe. Even nog wat boodschappen, alhoewel ik het verdom om ook nog op zondag te gaan shoppen! Die stapel proefwerken in de hoek gegooid, vakantie is vakantie, ook voor de leraar! Dan nog even één, twee kerstdiners, maar dan... Hè, ik heb me helemaal verheugd op lekker postzegelen. Er moet dringend gecatalogiseerd worden. Telkens weet ik niet of ik bepaalde zegels nu wel of niet in mijn bezit heb. Dan kom je thuis en dan blijkt dat je die zegel nou net niet had, terwijl je die ander nu weer dubbel hebt! Het lijkt taai werk, de albums en catalogi doorploegen, maar het geeft zo'n rust! Krijg ik me daar, eerste kerstdag, een serie van 4 boeken: 'Harry Potter', kinderboeken nog wel! "Hè wat is dat voor een cadeau? " 't is zo bekend, er word zoveel over geschreven, leek ons echt een cadeau voor jou!" etc. U weet wel: een gegeven paard. Dus eens inkijken, alleen de eerste pagina's, nee nee, niet verder. De boeken gaan niet alleen over tovenaars, ze werken ook betoverend. Twee weken later heb ik deel 4 uit en zucht eens diep: deel 5 moet nog verschijnen! Eén boek voor elk jaar dat Harry de opleiding volgt aan 'Zweinstein, Hogeschool voor Hekserij en Hocus-pocus' dat zijn dus 6 boeken. Ik hoop dat hij een jaar blijft zitten! Enige tegenvaller: ze gebruiken alleen 'uilenpost'. Bewegende postzegels leken me het einde, vooral als ze gillend het stempel proberen te ontwijken (afbeeldingen bewegen immers in toverland!) Niets aan mijn postzegels gedaan: pot-ter-verjandorie!

't Konijntje van de Taxateuze

Besloten word de hypotheek te verhogen om zodoende de badkamer en de keuken een opknapbeurt te geven. Aanvankelijk word overwogen het huis te verkopen maar het vooruitzicht van een verhuizing bezorgt me het koude zweet en het vooruitzicht om ook nog kleiner te gaan wonen... Nee dit is een goede beslissing. Dit voorkomt een hele hoop gedonder in de trant van: wat doe ik nu weg en wat neem ik mee?

Om de hypotheek verhoging te verkrijgen is een hele reeks handelingen vereist, waaronder een nieuwe taxatie. Het bureau van de taxateur belt verrassend snel terug om een afspraak te maken. Hij laat er geen gras over groeien en komende maandag komt er al iemand. Maandagmiddag gaat de voordeurbel en een, helemaal niet onaantrekkelijke, juffrouw presenteert zich als "de taxateur" of moet het zijn "de taxateuze"?

Onze verraste blik beantwoordend zegt ze: "Ik ben de vrouw van de taxateur, maar ik heb bouwkunde gestudeerd, dus het zou moeten kunnen". Ik antwoord natuurlijk dat ik daar in de verste verte niet aan twijfel (als het beoogde bedrag maar zwart op wit komt te staan, denk ik in mijn achterhoofd). Terwijl ik dit zeg kijken mijn zoon en ik elkaar veel betekenend en ondeugend aan zoals we dat iedere keer doen als iets moois vrouwelijks ons pad kruist.

De hond Dobber wilt natuurlijk ook wel eens snuffelen, maar word, daar hij dat nogal 'sans gêne' pleegt te doen, resoluut naar z'n mand verwezen. Hij gaat er, weliswaar duidelijk verongelijkt, maar zonder te protesteren, in liggen en blijft er dan ook nog!

Ze verontschuldigt zich dat ze toch wel het hele huis zal moeten zien en zo lopen wij als schoothondjes gedwee, achter haar aan, gevraagd en ongevraagd tekst en uitleg gevend. Ze maakt een zeer professionele indruk en zwaait goedgemutst links en rechts met de meetlat. Als ze na een kwartier alles gezien heeft, zegt ze: "Mag

ik even aan tafel zitten, dan kan ik de formulieren invullen, zodat ik het op kantoor beter en sneller kan uitwerken.” “Tuurlijk”, roepen wij in koor en de een begint met de stoel te schuiven en de ander vraagt of ze “misschien een kopje koffie wil?”

Dobber vind het nu wel genoeg in die mand, en wilt nu ook wel eens weten wie dat begeerde object eigenlijk is. Op zijn onmiskenbare slinkse manier probeert hij zich onopvallend uit zijn mand los te weken. “Terug in de mand”, zeg ik streng en z’n oren gaan meteen droevig in de nek. Deze meelijwekkende actie mist zijn uitwerking niet: “Ach laat hem maar”, zegt ze, “ik ben het gewend, ik ben niet bang!” Z’n oren gaan meteen omhoog en al kwispelstaartend komt hij uit zijn mand. Zij zit een beetje schuin op haar stoel en Dobber maakte meteen ruimschoots gebruik van de geboden gelegenheid. Hij ramt z’n neus, op de hem kenmerkende onbeschaamde manier, in haar kruis en neemt een snuif die voldoende is om zijn tekort aan hormonale informatie aan te vullen. Wij schrikken van deze ‘aanranding’ en roepen in koor: “Foei Dobber, terug in de mand!” “Och laat hem maar”, zegt ze onbedorven: “hij ruikt mijn konijntje!” Verbouwereerd kijken Maarten en ik elkaar aan en krijgen prompt beide een rode toeter en de neiging om in proesten uit barsten. We dachten allebei hetzelfde: “laten wij nou in de veronderstelling leven dat dat anders genoemd word!”. Omdat we geen raad weten met de situatie zwijgen we maar gedwee terwijl Dobber zich uitgebreid laat knuffelen. Zij zegt: “Ik heb thuis een konijntje en dat zit altijd op mijn schoot en dat ruikt uw hond natuurlijk!” “Oh zo!”, roepen wij schaapachtig in koor, jaloers als we zijn op dat konijn. De schatting verliep voorspoedig, het beoogde bedrag werd ruimschoots gehaald en wij hebben het nog lange tijd over ‘het konijntje van de taxateuze’.

Likken (uit Faktueel februari)

Ik heb terstond maatregelen moeten nemen! Na al die jaren komt de aap uit de mouw: Het staat zomaar open en bloot in de krant: overgewicht ontstaat door te veel postzegels likken! Nu heb ik sowieso de pest aan postzegels likken, je krijgt er zo 'n ongelofelijk kleffe bek van en ik heb als echte filatelist altijd de neiging om ze ongebruikt op te bergen. Mijn vrouw houdt de administratie bij en die heeft meteen een likverbod gekregen. Per zegel 5,9 calorieën, en wij ons maar afvragen waar al dat overgewicht nu toch vandaan komt....Helaas voor de doorgewinterde postzegelverzamelaar, het zal in de toekomst toch de zelfklevende zegel worden. Het losweken daarvan kost zoveel hoofdbrekens en calorieën dat alleen dat al de moeite is. De ergernis nemen we dan maar op de koop toe.

Nu snap ik ook waarom ze in Indonesië aan het loket alleen postzegels zonder gom verkochten. Dat was niet vanwege de hoge vochtigheidsgraad, welnee het dikmakende gevaar lag op de loer. Midden in de hal van het hoofdpstkantoor van Bandoeng, ('t zag er ongeveer uit zoals het vroegere hoofdpstkantoor van Heerlen) stond een grote pan met witgrijze, melige lijm. Dat kent u nog van de kleuterschool, Gluton heette dat spul geloof ik. Een grote schilderskwast diende daarin geduwd te worden en daarmee moest dan zegel en flap van de enveloppe ingesmeerd worden. De dosering was problematisch, het schimmelige goedje klodderde nogal. Nu weet u ook waarom al die Indonesiërs zo mager zijn en blijven! En ook is duidelijk waarom de echte zegels van Indonesië alleen in het buitenland en met gom worden verkocht..... voor de fijnproevers!

Canton Reiss.

Deze naam heeft altijd een bijzondere uitstraling gehad voor mij. Elke Heerlenaar kent die ietwat exotisch klinkende naam. Vroeger toen de Geleenstraat nog de uitvalsweg was naar Valkenburg en Maastricht en waar al snel de velden begonnen, lag de garage van Canton Reiss, eigenlijk net buiten het centrum. Schuin er tegenover lag het legendarische café van ‘Happy Dolfie’. Hoeveel keren ben ik daar niet aan de hand van papa en mama het kruispunt Geleenstraat en Kruisstraat overgestoken, langs de villa van de Wever, op weg naar tante en suikeroom. Liep je de Valkenburgerweg af, dan had je nog een enkele boerderij en wat villa’s. Midden daar tussenin het ‘Sportfondsenbad’. Elke Heerlenaar ouder dan veertig heeft daar zwemmen geleerd toen dat nog in het normale lespakket zat. Wij liepen te voet in de rij, twee aan twee naast elkaar, met de onderwijzer voorop, dwars door de velden. Via een glibberig pad, achter een villa langs waar, in de tuin, een enorme voorraad lege wijnflessen lag, bereikten we dan de ingang van het zwembad, dat op enkele honderden meters al te ruiken was door een penetrante chloor lucht.

Later ging Canton Reiss verkassen en verhuisde buiten het centrum, pal naast het bad. Het was de tijd van de grote bouwprojecten in Heerlen. Links en rechts rezen de torenflats en de winkelcentra, omgeven door hoekige huisjes, uit de grond. Die huizenblokjes worden nog steeds als de ‘Flinstone-woningen’ aangeduid. Veel van dat bouwgeweld werd gerealiseerd door één firma: de Vasco. De gemeente Heerlen was sterk aan de Vasco gelieerd want ze konden bouwen met een snelheid alsof de duvel ze op de hielen zat.

Nu, zo’n dertig jaar later zijn de plannen allemaal gerealiseerd, bezonken en alweer versleten. Veel van de bouwwerken waren ongetwijfeld nuttig en noodzakelijk. Veel was ook verkeerd gepland en veel blijkt toch ook niet bestand tegen de toets van de

kritiek. Het winkelcentrum dat er verrees, met de mooie naam 't Loon', heeft niet gekregen wat men na werken zou moeten verdienen: de helft staat leeg.

Laatst loop ik het winkelcentrum uit en automatisch keek je dan tegen de achterzijde van de garage van Canton Reiss aan. Is dat even schrikken! Waar eens Canton Reiss lag, is een groot gat...weg, zo maar... een triest gezicht, net als een getrokken kies in een gaaf gebit. Voor mijn gevoel was het gebouw nog heel jong of gaat de tijd zo snel?

In mijn herinnering komt onmiddellijk het verhaal naar boven dat onlosmakelijk verbonden is met Canton Reiss. Het werd door mijn vader, vaak op smakelijke wijze, verteld.

Mijn vader was voorzitter van een lokale harmonie en als zodanig luisterden zij het openingsfeest van de nieuwe garage op. De receptie werd naast de cliëntèle, bevolkt door de burgemeester van Heerlen, een bolle man die ik nooit nuchter heb gezien, de Gouverneur, in het Nederlands de 'commissaris van de Koningin', en natuurlijk de directeur van de Vasco, de gerespecteerde Heerlenaar 'J'.

De bouw was niet zo voorspoedig verlopen. Halverwege de bouw was het de directie van het constructiebedrijf, dat het grote dak zou maken, ter ore gekomen dat de Vasco niet meer zo liquide zou zijn. Ze staakten onmiddellijk de werkzaamheden. 'J' was in paniek en belde Ome Koos, directeur van een constructiebedrijf in Geleen. Ome Koos, die was begonnen als smid op 'de Koel', had zich destijds op aanraden van mijn vader, vlak na de oorlog, zelfstandig gemaakt. Binnen een aantal jaren was hij miljonair want hij kon blijkbaar het ijzer smeden als het heet was, iets wat toch niet iedere smid kan, anders waren ze allemaal miljonair!

Deze Ome Koos heeft niet veel moeite met het verzoek van 'J' en binnen een paar weken ligt de dakconstructie erop.

De geruchten rond het ontbreken van de betalingskracht van J. blijken niet uit de lucht gegrepen, want een paar weken later heeft Ome Koos zijn centen nog niet. Je voelt 't al aankomen! Welke

gelegenheid is nu beter om betreffende wanbetaler er eens aan te herinneren dat hij nog moet betalen. Halverwege de receptie komt Ome Koos binnen. Door zijn postuur kun je niet om hem heen. ‘J’ trekt lijkleek weg. Als een slagschip (en zijn breedte ging aardig in de richting) doorklieft hij de volkse golven, recht op zijn doel af: ‘J’. Hij begroet, noch de Gouverneur, noch de Burgemeester en grijpt, met zijn op kolenschoppen lijkende handjes, ‘J’ bij zijn kraag. Tilt hem, zonder de geringste moeite, zowat een halve meter van de grond. Terwijl ‘J’ daar zo hangt uit Ome Koos zijn wensen, die voor alle omstanders duidelijk te verstaan en ook niet te misverstaan zijn. Met onvervalst Rotterdams accent: “Seg fader, as ik môgge me sente niet heb.... schiet ik je KAPOT! Enne ... je weet dat ik woord houw, anders had je nouw geen dak bove je hoofd!”

Dan laat hij J. vallen en in verwarring achter. Draait zijn steven en stamp de deur uit, het volk in verwarring achter latend.

De volgende dag heeft Ome Koos zijn geld!

Twee weken later gaat de Vasco failliet. ‘J’ vlucht naar het buitenland: België. De gemeente Heerlen komt onder curatele te staan van Den Haag en de burgemeester is nòg vaker dronken. Vele eenvoudige entrepreneurs in het Heerlense gaan op de fles. Kleine werklieden, die hard gewerkt hebben en zo twee eigen vrachtwagens bijeen geschraapt hebben, gaan over de kop.

Later gaan de mijnen dicht en moet iedereen zich maar zien te redden. Een golf van werkeloosheid. Maar het constructiebedrijf van Ome Koos floreert nog steeds als nooit tevoren. De opdrachten en het geld blijven binnenstromen: overspanningen voor autowegen tot en met dakconstructies voor visfabrieken in IJsland. Opeens is Ome Koos dood, gewoon omgekiept. Een half jaar later is het bedrijf bankroet.....

Sjors en Sjimmië (uit Faktueel maart)

Ik ben uiteindelijk toch ook maar Nederlandse postzegels gaan sparen. De aanleiding is niet zo zeer dat ik zó geporteerd ben voor Nederlandse zegels, maar ik kreeg voor n prikie een album in handen en dan ga je hokjes vullen... De zegels vallen sowieso in de bus. Ik wil me dan ook beperken tot alleen maar gestempelde exemplaren.. Hé, de ‘nachtwacht internationaal’ heeft op het vel wel 3 tandjes maar op de rol niet! En die combinaties uit de boekjes, krijg die maar eens gestempeld! De fuik sluit zich. Ik bevind me, op de verjaardag van mijn zoon, in Deventer. Sturen we hem toch een ‘te gekke kaart’. “Maar”, zeg ik tegen mijn vrouw, “dan plakken we daar wel een zegelcombinatie uit het ‘Natuurboekje’ op.” Het postkantoor in Deventer is leeg achter gelaten. Enkele bordjes verwijzen naar een nabijgelegen winkelcomplex. Tussen C1000 en de Coöp ingeklemd, liggen twee loketten waarvan er natuurlijk maar één bemand is. Ervoor: een rij van hier tot Tokio. Voor ons een stel Japanners die het na 10 minuten opgeven en al discussiërend de winkel in verdwijnen. Na nog eens tien minuten is de oude mevrouw het eindelijk eens met de lokettiste en komt er beweging in de rij. Als ik dan na tien minuten aan de beurt ben en vraag naar het ‘Natuurboekje’ zegt ze: “Oh meneer, die zijn al uitverkocht, ik heb alleen nog ‘Sjors en Sjimmië’.” Maar als ik dan aanstalten maak om onverrichter zake om te keren, bemoeit mijn vrouw zich er ook mee: “Je denkt toch niet dat ik ergens anders nog eens 20 minuten in de rij ga staan, koop dan maar ‘Sjors en Sjimmië’!” “Maar die heb ik al”, sputter ik nog tegen. Haar blik spreekt boekdelen en ze vindt dat mijn passie nu echt te ver gaat. Dan maar een combinatie uit ‘Sjors en Sjimmië’, maar ik schrijf wel achterop: ‘enveloppe bewaren’. Een felicitatie met voorbedachte rade! Dat krijg je met zo’n hobby.

Schot in eigen Been

Ik heb al jaren niet meer les gegeven aan de lagere klassen. Door bezuinigingen, en allerhande, vooral niet-pedagogische redenen, moet het er dit jaar wel weer van komen. Ik kan er eigenlijk niet meer zo goed tegen, tegen dat enthousiaste ‘gefröbel’ in die jongere klassen. Je probeert ze iets bij te brengen, en tegenwoordig is dat ‘iets’ wegbezuinigd tot het meest fundamentele. Dat kan alleen, als er voldoende rust is. Rust is de voorwaarde voor bezinking. In wervelend water bezinkt niets en wordt de vruchtbare grond weggespoeld.

Ik zet het begin ook altijd streng aan. Mijn jarenlange ervaring heeft me geleerd dat, wil je tot een goed niveau in een klas komen, je in het begin op je strepen moet gaan staan en dan gaandeweg ’t jaar de teugels laten vieren wanneer jij de tijd rijp acht. Een leerling, die het genoeg smaakte twee keer in dezelfde klas, met mij als leraar, te mogen verblijven, zei na de eerste les in het nieuwe schooljaar: “Goh mijnheer, zelfs de tweede keer maakt het nog diepe indruk!”

De coördinator, dat is die arme ziel die ’t hele zaakje mag beredderen voor hetzelfde salaris, of nog minder, had ’t met zijn klassen over de leraren gehad en men vond mij toch wel erg streng. “Er mag ook nog wel eens gelachen worden?”, had hij mij vragend gezegd. “Je zit toch wel goed in je vel?” Ik heb hem geantwoord dat ik beter dan ooit in mijn vel zit en hij geen angst hoeft te hebben dat ’t niet zo loopt zoals ik het wil. Zijn angst is voorbarig en ik heb het hem als een ‘wijze en oude ervaren’ leraar nog maar eens uitgelegd. Het stelt hem gerust.

Ook in de klas heb ik het er natuurlijk over gehad. En uit mijn ervaring sprekend heb ik hen gewaarschuwd voor de ‘wolven in schaapskleren’. Daar maken jonge en vaak overenthousiaste leraren zich nog wel eens schuldig aan. Hen gaat het niet over de kennisoverdracht maar over ‘hoe kom ik over?’ Ze willen om de

een of andere reden populariteit afdwingen en dat mislukt vrijwel altijd. De gemiddelde leerling zal er geen last van hebben, maar 't zijn vrijwel altijd de buitenbeentjes die daar de dupe van worden. Zij denken zich dingen te kunnen permitteren en dan blijkt de leraar het helemaal niet zo leuk te vinden en zijn de repercussies niet van de lucht. Meestal leidt het ertoe dat deze leerling degradeert of zelfs van school 'weggepromoveerd' wordt.

Ik heb hun het verhaal verteld van een klas waar ik toendertijd, alweer een tiental jaren geleden, mentor van was. Tijdens een proefwerktoezicht keek ik uit op een ander gelijkvloers lokaal. Toen de bel ging, de klas waar ik toezicht op hield moest aan hun proefwerk doorwerken, kwamen, tot mijn grote verbazing, de leerlingen van mijn klas, door het raam naar buiten. Ik opende het raam en riep er een paar bij mij. Ze gehoorzaamden blindelings en onmiddellijk! Toen het clubje voor mij stond, 't waren niet eens de raddraaiers in die klas, vroeg ik ze of ze niet wisten waarvoor er een deur in het klaslokaal zat. Een retorisch vraag, waarop ik alleen een schouderophalen verwachtte. Tot mijn grote ontsteltenis zeiden er een paar dat ze daar van de leraar toestemming voor hadden gekregen. Ik kon niets meer uitbrengen, sloot het venster en verzonk in diep gepeins.

Dezelfde leraar die dat toegestaan had, viel op de afsluitende vergadering uit tegen mijn klas. "Het zijn schavuiten! Ze horen hier niet thuis en verschillende van die leerlingen moeten verdwijnen uit onze banken!" Het werd rood voor mijn ogen. Als mentor, de klas beter kennend, ging ik op mijn strepen staan en veegde hem de kast uit. Het resultaat van deze confrontatie, die zoals gewoonlijk sprakeloos door de andere collegae gevolgd werd, was dat alle leerlingen bleven. Tot mijn grote opluchting was de betrokken leraar het volgende schooljaar wel verdwenen. Toch nog gerechtigheid?.....

Ze moeten toch wel erg omhoog gezeten hebben met het tekort aan leraren, want tot mijn verwondering zie ik deze docent aan het begin van dit schooljaar weer in onze gangen lopen. Als dat maar

goed gaat, hoe kunnen ze dat nu toch doen? Het lijkt wel of men zich in het onderwijs, opzettelijk, meerdere malen aan dezelfde steen stoot.

Hij is een typisch Hollandse jongen. Ziet er iets volwassener uit dan de rest. Is al stevig aan 't puberen en schijnt niet de makkelijkste te zijn. In de les is hij echter zeer oplettend en na wat startproblemen en het nodige kattenkwaad, heb ik hem de verhoudingen duidelijk gemaakt. Vanaf dat moment gaat het eigenlijk prima. Wat mij opvalt is het surplus aan durf om te discussiëren. Vooral bij onderwerpen waarbij de anderen maar wat onderling zitten te fluisteren, doet hij goed mee en durft stelling te nemen op een nette manier, zonder dat hij de regels overtreedt. Soms heb je leerlingen met die kwaliteit, dit is er ook zo een. Voor zo'n type zou je best je kop eens wat verder willen uitsteken. Ze zijn wel wat moeilijker dan de anderen, maar goed geleid vormen ze 't zout in de pap'. Dat kunnen de toppers worden, als 't ze maar interesseert en als je de teugels maar strak houdt. Waren niet de grote geesten, de mannen en vrouwen die de maatschappij gevormd hebben, allemaal rare, moeilijke en opvallende snuiters? Menige opvoedkundige heeft gedacht: "waar moet dat naartoe?"

Bij mij komt dan ook zoiets van de missionaris bovendrijven. Ik ben blijkbaar nog van de generatie die opgroeide met missie-ijver. Je ging er naar toe en als je maar één zieltje gered had, dan was de roeping beantwoord en de expeditie geslaagd. Ik denk dat de huidige generatie leraren die geest mist.

Deze jongeman is ook zo'n te redden zieltje. Maar het kwaad is al geschied. Bij de gewraakte leraar in de klas komt 't tot een confrontatie. Deze heeft vervolgens een aanklacht ingediend wegens bedreiging en de leerling word 's nachts door de politie, van z'n bed gelicht. Het 'zero-tolerance beleid' en misschien een brevet van onvermogen van de school? Mijn profetie aan de klassen dat leerlingen moeten oppassen voor de 'wolven in

schaapskieren' en dat ze zich dan altijd in hun eigen been schieten, word bewaarheid. Profeet zijn is niet zo moeilijk.

De jongen heb ik niet meer teruggezien. Hij zal ongetwijfeld een ster worden, maar dan aan het verkeerde firmament. Jammer!

Niet Inenten? (uit Faktueel april)

Efficiënt is een toverwoord. Je tovert er het langverwachte konijn mee uit de hoed....tenminste zo zeggen de deskundigen. Op school moet het efficiënter! Een nieuwe jaarindeling, natuurlijk, want die christelijk jaarindeling daar is geen touw aan vast te knopen. En het is pedagogisch didactisch ook nog veel beter, zeggen de 'didactiepedagogen'. Nu ben ik iemand die het experiment niet schuwt, dus maar eens een jaar geprobeerd. Het was wel veel werk om al die jaarplanners om te schrijven, maar vooruit. Resultaat: het loopt voor geen meter! Het is véél meer werk, de kinderen zijn een stuk vervelender en de docenten zijn bekaf, waardoor alles nog langzamer gaat. Uit de toverhoed komt géén konijn maar een brandnetel.

Onder datzelfde motto van de efficiëntie zijn we inmiddels op het gebied van de landbouw weer teruggekeerd in de middeleeuwen: wel ruimen, niet enten! Vergeten, wij simpele burgers, dat het streven naar efficiëntie, vaak nog andere doelen dient dan iets beter laten wezen, namelijk méér geld verdienen (of minder verliezen)? PTT-post wil de invoering van de Euro ook efficiënt aanpakken. Mijn haren gaan rechtovereind staan. Oh, zeker straks is de operatie 'vlekkeloos' verlopen, dat wil dan zeggen: het heeft PTT wel veel geld gekost (zullen ze natuurlijk nooit toegeven, die deskundologen). Maar zo'n nieuw tijdperk moet je radicaal binnenschieten. De filatelie is ter ziele, want de waarde van de zegels van vóór juni 2002 is naar een dieptepunt gezakt en die filatelie was toch ook nog goed voor een stukje winst van PTT-post (levering van tonnen gegomd papier zonder tegenprestatie!). Is toch heerlijk die efficiëntie!

(Inmiddels heeft PTT-post afgezien van de vermaledijde plannen)

De Biologieles.

Gaat zitten!.....Honden luisteren beter dan deze bende uitgelaten enthousiastelingen van wie wij de driften in de kiem moeten smoren, wil je tenminste nog les kunnen geven. Na een moment of drie kunnen we dan eindelijk beginnen.

“Zoals je op je werkplanner kunt zien kun je tot en met basisstof 3 laten aftekenen en voor de volgende week moet je basisstof 4 afhebben!” Bij deze methode hoeft je eigenlijk niets meer te doen, maar deze keer bekruipt mij de lust om tegen alle regelen van de nieuwe methode in, eens flink uit te halen.

“Jongens, diegenen die verder willen werken gaan rustig door, maar diegenen die willen luisteren kunnen opletten. Vandaag wilde ik met jullie eens babbelen over SEX!”

Een geroezemoes stijgt op. Uit de diepten hoor ik ‘SEX’ en ‘lekker’ en ‘pornovideo’.

Het moge duidelijk zijn dat dit hoofdstuk gaat over voortplanting, dat wil zeggen het ‘uitgeklede’ verhaal, alleen nog maar technisch, want de ‘jus’ wordt tegenwoordig verteld in de lessen van een ander vak: ‘verzorging’.

“Jongens, het domme ‘stekker in het stopcontact’-verhaal, hoeft ik jullie niet meer te vertellen. Dat staat in geuren en kleuren in jullie boek en dat is toch het eerste wat jullie aan het begin van dit schooljaar gelezen hebben. Maar vandaag wilde ik het eens niet hebben over datgene wat zich allemaal tussen jullie oren afspeelt, maar over sexualiteit en de biologie.” Een gekreun van desillusie stijgt op.

“Nee”, ga ik door, “vandaag wil ik ’t eens hebben over de sexualiteit en hoe interessant dat is voor biologen. Voor ons biologen is sex van de mens eigenlijk niet interessant. Er zijn veel interessantere onderwerpen te vinden in de planten- en dierenwereld die met sex te maken hebben. Wat dacht je van de regenwormen? Als 2 regenwormen paren zijn er ook 2

regenwormen zwanger. Dat is toch perfect: hoe meer nakomelingen hoe beter! Wat te denken van de slakken? De mannetjesslak maakt van zijn zaadcellen een pijl, een zogenaamde 'liefdespijl', en schiet die in de voet van 't vrouwtje." Een pijnlijk gekreun stijgt wederom op.

"Maar", vervolg ik, "er was een tijd dat er helemaal geen sex bestond!" Tuurlijk volgt onherroepelijk de opmerking vanuit de achterhoede: "bah wat saai."

"Tja saai wel, maar óók heel effectief", ga ik door. "Een miljard jaar lang plantten planten en dieren zich voort door simpele deling. Zo heb je één bacterie en als de omstandigheden gunstig zijn, heb je er na 20 minuten twéé. Zouden de omstandigheden gunstig blijven dan heb je in een dag '2 tot de macht 72' bacteriën, dat is een laag bacteriën waarmee je de hele wereld zou kunnen bedekken. Gelukkig voor ons, zijn de omstandigheden voor deze simpele organismen nooit zó gunstig. Ook nu nog komen deze organismen voor en planten ze zich op deze wijze voort. Toch komt daar zo'n 500 miljoen jaar geleden verandering in en ontstaat er sexualiteit...dus verschil tussen de een en de ander. Eerst nog kun je geen onderscheid maken tussen mannetjes en vrouwtjes. We spreken dan ook maar van 'plus' en 'min'. Maar 'plus' wil niet met 'plus', 'plus' wil alleen maar met 'min'." "Geen vuile flikkers", hoor ik halfzacht, maar ik besluit om er niet op in te gaan en mijn betoog voort te zetten. "Dat levert dus veel minder nakomelingen op. De vraag is dus: waarom doet de natuur dit dan? De natuur doet alles om de soort in stand te houden, dat is de eerste ijzeren 'natuurwet'. En zoveel mogelijk nakomelingen is natuurlijk een prima methode om de soort in stand te houden. Toch kiest 'moeder natuur' voor sex in plaats van simpele vermeerdering. Waarom?....."

Het blijft even stil en natuurlijk komt dan het klassieke: "met sex is het veel spannender!" Ik geef niet meteen op. "Is het dan zo moeilijk om een soort in stand te houden?", vraag ik. "Kun je voorbeelden geven waar dat niet gelukt is?" Ik denk natuurlijk aan

de dinosauriërs, maar de ‘dino-hype’ is kennelijk voorbij. Eerst wordt de neushoorn en de tijger aangedragen als voorbeeld. Pas in derde instantie komen de dino’s aan bod. “Niet alleen één soort is uitgestorven, maar een hele groep met duizenden soorten is uitgestorven, ondanks dat hun voortplanting toch goed functioneerde!”

De dino’s hebben de laatste schrijvers, knippers en plakkers het zwijgen opgelegd en de aandacht is totaal, je kunt een speld horen vallen.

“Wat is het grote voordeel van voortplanting met sex?”, vraag ik, “van geslachtelijke voortplanting?” Veel sneller dan ik verwacht antwoordt iemand: “Ze zijn allemaal anders, de nakomelingen bedoel ik.” “Heel goed”, beaam ik, “het grote voordeel is dat alle nakomelingen verschillend zijn. Kijk maar eens naar de mens: zelfs met je broertje en zusje verschil je enorm. Terwijl die bacteriën allemaal hetzelfde zijn. Gebeurt er iets waar ze niet tegen kunnen, dan zijn ze ook allemaal tegelijk weg. Door de geslachtelijke voortplanting zit er een ‘broodnodige variatie’ in, die maakt dat er altijd wel een of ander kan overleven in tijden van grote nood. Dat is de reden waarom de natuur zo’n 500 miljoen jaar geleden ‘overgestapt’ is op geslachtelijke voortplanting. Niet alleen vermeerdering, maar ook variatie waardoor de kans dat de soort overleeft veel groter wordt.”

Nu moeten ik de aansluiting hebben bij het onderwerp dat in ’t boek behandelt wordt, dus begin ik: “Bij de mens is er nog meer aan de hand. Bij ons gaat ’t niet zo zeer over vermenigvuldiging, er is meer..... Wij krijgen niet elke keer dat we vrijen kinderen. Je moet er niet aan denken dat je elke keer als je vrijt meteen met kinderen opgezadeld word. Toch kunnen wij het hele jaar door vrijen, wat een uitzondering is in de dierenwereld. Onze vrouwen zijn eigenlijk maar 12 uur van hun cyclus vruchtbaar. Als je kinderen wilt moet je al bijna goed mikken, zo hebben we de vorige les spottend gezegd. Er wordt dus heel wat gepaard zonder dat er kinderen van komen en als je voorbehoedsmiddelen gebruikt

al helemaal geen. Wat zou bij ons naast voortplanting en vermeerdering, de taak van sex kunnen zijn?”

Vanuit de achterste rijen schallen de antwoorden: “’t is lekker!” en “’t geeft veel plezier!”. Ik pareer met: “waar, maar toch ook niet helemaal! Stel je voor dat je vader en moeder 2 kinderen hebben gemaakt en daarna is er alleen nog maar de fles geven en luiers verschonen. Als die dan ook nog ouder en eigenwijzer worden, moet je zorgen dat ze niets overkomt. En als je dan ook nog, tegenwoordig, de ‘pech’ hebt intelligente kinderen te krijgen, die Havo en Atheneum kunnen volgen, krijg je ieder jaar de boekenrekening gepresenteerd waardoor je je vakantie wel kunt vergeten! “Iedereen knikt instemmend. “Als er geen sex in het huwelijk was dan had je er vlug genoeg van! Gelukkig is er sex. Sex is de ‘pritt’ van het huwelijk...’t plakt de partners aan elkaar.” Er wordt schaapachtig gelachen. Ze hebben blijkbaar wel al in de gaten dat een en ander plakt! “Bij vossen kan ’t mannetje als hij met ’t vrouwtje gepaard heeft, oprotten! Het vrouwtje voedt de kindertjes alleen op en wil niet ook nog zo’n lastige vent erbij. Bij ons moeten we als vader en moeder jarenlang voor het kroost zorgen. Uiteindelijk schop je ze de deur uit en als ze dan hun eerste salaris hebben verdiend staan ze na 3 weken toch weer voor je neus met opgeheven hand: “kun je me nog iets lenen, want ik zit even krap!” Ik zie dat deze situatie wel bekend voorkomt vanwege het veelvuldige instemmend geknik en gegriinnik.

“Waardoor komt ’t dat wij mensen dat allemaal nodig hebben, dat sex lekker is en blijft? Het antwoord: omdat we zo’n grote dikke kop hebben!” In de klas klinkt alom “hè?”

“Door onze grote hersenen moeten we veel te vroeg geboren worden. Moet er nog jaren voor ons gezorgd worden. Als we een volledige draagtijd in de moeder zouden hebben, dan hadden we geen 9 maanden, maar misschien wel 1 of 2 jaar nodig....En dan past die kop niet meer door het geboortekanaal! “Ik denk: ‘kop’ en haal meteen uit: “Wie dus beweert dat sex alleen is voor het krijgen van kinderen heeft een ‘plank voor de kop’. Toch zijn er instanties

die dat beweren en die zeggen: “je mag de pil en die condooms niet gebruiken, want sex is er alleen voor de voortplanting.” Dat leidt in bepaalde continenten tot trieste toestanden. Denk maar eens aan Afrika, Oeganda bijvoorbeeld. Daar lijdt zo’n 50 procent van de mensen aan AIDS en toch sex alleen voor de voortplanting, géén pil of condoom? De gemiddelde Keniaanse vrouw heeft zo’n dertien en een half kind, zoals ik jullie de vorige keer al eens vertelde. Dat wordt de ondergang voor dat soort landen, die op zichzelf landen zijn van ‘melk en honing’.....

Maar ja, ’t heeft ook zo’n 500 jaar geduurd voordat de kerk z’n excuses heeft aangeboden vanwege ’t feit dat ze Galilei veroordeeld hebben omdat hij hen kon voorrekenen dat de aarde om de zon draaide en niet andersom. Zo’n dertig jaar na de maanlanding kwam ’t excuus! Over 500 jaar biedt de Paus zichzelf excuses aan, er zijn dan namelijk geen andere mensen meer over, behalve die ene die niets mocht en niets kon! Hij geeft dan toe dat ’t misschien toch beter was geweest om condoom en pil toe te staan, maar ja, te laat...”

Ik doorbreek de doodse stilte en zeg: “zijn er nog vragen?” Er zijn geen vragen, “Oh zeg ik, wat ben ik toch een goede leraar” en iedereen moet daar hartelijk om lachen.

“Basisstof 4 maken en wie wil laten aftekenen, die kan komen.”

Binnen de kortst mogelijke tijd staat er een rij van 10 man. Als ’t wat rumoerig wordt zeg ik: “Nu wordt er gewerkt en is ’t stil, anders dan kun je dit hoofdstuk overschrijven!”

Achter uit de klas klinkt het: “Mag ik dan ook de plaatjes overtekenen?”

Paasvakantie

Paaszaterdag. We zitten in de caravan. Het is kwart voor negen 's avonds. Buiten blaast onbedaarlijk een koude mistral rond caravan en tent. Toch hebben we vandaag in de luwte van André's terras de eerste zonnestralen gevangen. De hele dag was de lucht strakblauw met af en toe een wolkje wit. Dit is toch wel te prefereren boven Nederlandse regen en mist zoals de achterblijvers tijdens de komende Paas moeten ondergaan.

Wat hebben we hier naar uitgekeken. De laatste week was een martelgang. Het leek wel of alle ellende van de afgelopen tijd op school samenkwam. Alle zegeningen van de nieuwe schoolsystemen, de 'vooruitgang', vielen over ons heen. Iedereen was op. Op de koop toe ook nog affaires met verschillende leerlingen die vanwege verschillende vergrijpen door de politie van hun bed gelicht zijn. Dat bevordert geenszins de vorming van een optimistische verwachting voor de toekomst.

Gaandeweg naar Pasen heb ik toch altijd al zoiets van een te nemen drempel. Ik denk dat dat te wijten is aan de katholieke opvoeding. Op 'Goede Vrijdag' ging het tegen de middag altijd donderen en bliksemen, 't hoorde erbij. Bij de laatste statie barstte dan een onweer los en als lagere schoolkind kromp je op de kerkbank ineen: "zie je wel", dacht je dan!

Later verwachtte ik hetzelfde op 'Goede Vrijdag', ongeacht de weersvoorspelling. Zo wordt de voedingsbodem voor bijgeloof gelegd. Als je dan ook nog het geluk hebt om weer een keer naar Zuid-Frankrijk te mogen gaan, dit jaar Pasen voor de 16^e keer, dan krijg je zoiets van: "hoe lang kan dit nog goed gaan? Hebben we dat wel verdiend?" Dat verdomde ingebakken schuldgevoel, dat je krijgt wanneer het ook eens wat beter gaat! Met dank aan de kerk. Bijgelovig ben ik niet. Daartegen verzet zich mijn hele natuurwetenschappelijke opvoeding. En toch... de twijfel maant je tot zwijgzaamheid. Toen we donderdagavond vertrokken dacht

ik nog: “om twaalf uur is het ‘Goede Vrijdag’ en óók nog de ‘dertiende’! Als dat maar goed gaat!” Alles ging perfect. Het was een rit om van te dromen. Geen oponthoud bij de grenzen ondanks alle MKZ-waanzin. Een volle maan verlichtte de af en toe lege, autosnelweg. De auto liep perfect zonder een piep van tegenzin. Zo heb je plezier in autorijden, al krijg je dat alleen maar ’s nachts en alleen maar op een Franse autoweg.

We kwamen om halftien in de ochtend op de camping aan en om elf uur stond de voortent op. Om twaalf uur hebben we ‘gebruncht’ en om een uur was er ‘siësta’: heerlijk!

Vanochtend op het terras sneedt Margaret het onderwerp aan, dat alles zo perfect gelopen was, ondanks vrijdag de dertiende, óók nog ‘Goede Vrijdag’. Ik bekende dat ik daar óók over in gezeten had en we moesten eigenlijk allebei lachen. We hebben er nog eentje op gedronken terwijl de zonnestralen onze voorhoofden schrooiden! Leven als ‘God in Frankrijk’, waarom moest Hij ook in dat verdomde Palestina geboren worden....

Billen

Het koude, maar stralende weer van de afgelopen dagen, heeft plaats gemaakt voor een nog koudere, kwaadaardige mistral. Het is in de schaduw 2 graden onder nul en zelfs in het zonnetje dat af en toe doorkomt, is het niet aangenaam. Vanmiddag hagelde het ineens onbedaarlijk. Vanochtend brak Margaret traditioneel haar bril. Dat doet ze altijd in een voorjaarsvakantie. Aangezien ze als reserve alleen een 'langeafstandsbril' bij zich heeft, besluiten we naar een opticien te gaan. Ook hopen we dat onze autopapieren inmiddels gearriveerd zijn. Ik heb ze namelijk vergeten mee te nemen en wij hebben Maarten gebeld en gevraagd om ze aangetekend op te sturen, ze zullen binnen drie dagen arriveren....dat is inmiddels zes dagen geleden. "De facteur geeft aangetekende brieven alleen aan de geadresseerden af.", zegt madame: "vroeger, bij de oude facteur, tja ...die gaf ze ook af aan mij, maar die nieuwe doet dat niet, de idioot!" We besluiten niet langer te gaan zitten wachten, dus: op weg naar Carpentras en opticien. Als madame hoort van het malheur met de bril zegt ze meteen dat we niet naar 'Lou Filalou' moeten gaan, want die vindt ze niet 'sympa'. "Nee ga liever naar het 'Centre Leclercq', die opticien is goed en weet er wel raad mee". Wederom laten we onze planning in het honderd schoppen door deze wijze raad en wij besluiten dus om dan maar alle boodschappen in het winkelcentrum te gaan doen.

Op weg naar Carpentras verbaas ik me even over de aangepaste Franse rijstijl van Margaret. Als we samen in een auto zitten rijdt zij vrijwel altijd. Dan gaan de commentaren en verwensingen naar die andere weggebruikers en niet naar mij. Ik geniet meestal zwijgend van het landschap en laat haar maar razen. "Geven ze hier nog wel richting aan?.....'t Lijkt wel of er in Frankrijk maar 2 soorten rijders zijn: of ze rijden je met 140 van de weg af, of ze rijden 30 km per uur!... Moet je nu zien, niet te geloven wat een

oen!”. Als ik dan suggereer om te toeteren, in Frankrijk het gereedschap bij uitstek om je ongenoegen kenbaar te maken, foetert ze nòg harder maar weigert categorisch de claxon te benutten. Is dat nou logisch? Ik kijk maar rustig naar de wijnvelden en heb ’t afgeleerd opmerkingen te maken.

Alle dorpen en ook Carpentras zijn vandaag uitgestorven. Een enkele Marokkaan met ouderwetse winterjas en ijsmuts op, schuifelt tegen de wind in, over straat. Het verkoopcentrum van Leclercq daarentegen is gevuld met een grote massa die inkopen doet alsof hun leven ervan afhangt. Alle 40 kassa’s zijn volop in bedrijf: een drukte van belang!

De opticien stelt ons voor de keuze: of een zelfde montuur bestellen bij Dior, of solderen. We wisten wat het montuur gekost had, dus de keuze is eenvoudig: solderen. Nadat we onze boodschappen bij elkaar verzameld hebben en oneindig lang voor een van de kassa’s staan - waarom kies ik altijd de langzaamste rij uit?- zijn we toe aan een kop koffie in het tegenover de rij kassa’s gelegen restaurant.

Aan de kassa tegenover ons tafeltje is een mevrouw bezig haar spulletjes in een karretje te leggen. Ze heeft echter een, voor deze koude dag, uitzonderlijk kort rokje aan en een evenzeer kort leren jasje. Elke keer als ze weer ver moet reiken ontbloten zich twee enorme ranke benen, die uitlopen in twee strakke billen. De vraag werpt zich op: heeft ze een broekje aan of niet? Nu ze moet betalen komt het ‘moment suprême’, oftewel het uur van de waarheid. Helemaal boven aan de bilspleet wordt een blauw streepje zichtbaar. Onze nieuwsgierigheid is bevredigd, maar voegt Margaret er aan toe, in haar oneindige vrouwelijke, op intuïtie berustende, wijsheid: “Ze zal ongelofelijk lelijk zijn!”. En inderdaad als ze zich omdraait om met haar karretje het pand te verlaten, blijkt dat ze gelijk heeft. “Van achteren lyceum, van voren museum”, zoals tante Marie uit Rotterdam altijd placht te zeggen, wanneer de voorzijde de belofte van de achterzijde niet waar maakte.

Zij moet het koud gehad hebben, vooral buiten in die ijzige mistral. Maar wij werden er even warm van, van deze gratis voorstelling. Is dat blauwe streepje nu een bevestiging of een teleurstelling. Ik denk voor mij een teleurstelling en voor Margaret een bevestiging. Getweeën rijden we richting camping. Opeens bij de rotonde: een politiepost! Het zal toch niet waar wezen. Na 16 jaar zonder één politiecontrole, zul je 't zien! Geen papieren, dat geeft gedonder. Twee wagens voor ons wordt een Deen aangehouden. Dus ze houden ook nog buitenlanders aan.... Ook de Fransman voor ons wordt ook aangehouden... Nu staat het zweet tussen diezelfde, maar nu onze billen..... Blijkbaar heeft het beeld van Margaret achter het stuur uitstraling want de politieman zwaait dat we door moeten rijden: een zucht van verlichting. Margaret geeft tegen haar gewoonte in zelfs een extra peut gas. De autopapieren liggen op het tafeltje in de voortent, de factuur had over zijn hart gestreken. We duiken de caravan in en trekken snel een fles wijn open om de kou te vergeten en te toosten op 'la douce France'.

Water.

Vandaag stond in het teken van water. Stromend water wel te verstaan. Gelukkig geen vallend water: het is al vijf dagen op rij droog! De mistral is wel koud, vooral 's nachts, maar overdag blaast hij elk wolkje weg en krijgt de zon z'n kans, met verbrande neuzen als gevolg.

De warme en geïsoleerde douchecel was al voor Pasen kapot gegaan. "Hoe kan dat nu", verzucht Marie-Francoise, "hij is pas nieuw, er zit nog garantie op!" Nog geen uur later staat de loodgieter op de stoep. Deze man heet 'DeDietrich' en lijkt mankementen weg te kletsen. Enige jaren geleden stond er eens een bedrijfswagen van een 'Maître-artisan plombier' in het dorp en de man heette: 'André Malheur'. Weinig vertrouwen boezemde die naam in. 'DD' schat ik ook zo in. Als hij bezig is moet Madame plotseling de toiletten poetsen en het gevolg is dat er aan een stuk door gekletst word en uitgelegd waarom, hoezo en waardoor.

Maar de douche blijft kapot. Pas nu, drie dagen na Pasen is hij gerepareerd, na een morgen vol verhalen. De loodgieter lijkt wel in vaste dienst, want zelfs een reclamebord van de camping prijkt op z'n bestelauto.

De 'siësta' is net begonnen als er opeens een Renaultje het terrein op stuift. "Weer zo'n onbeschofte toerist", denken we, "die even komt kijken hoe het er uit ziet." Maar na de 3^e ronde houdt 't autootje stil bij het sanitair. De klep gaat open en allerlei buizen, flessen en canisters komen er uit. Als hij de testbuizen tegen het licht houdt is de drempel van de terughoudenheid overschreden en moet opeens iedereen, plotseling naar de WC of moet iedereen de afwas doen. 'Roger météo' zegt nog: "We moesten het eten maar afschaffen, want de straf is steeds die ellendige afwas." Terwijl iedereen dit beaamt kijkt iedereen wantrouwend in de richting van een sportief, in zwart leren jack gestoken, jongeman, die fiks met allerhand glaswerk aan het goochelen is. De eerste vragen komen

al snel, en jawel: hij is van de ‘dienst wateren’: Zij controleren de kwaliteit van het water. Er word gezegd dat ’t water van de camping beter is als welk mineraalwater dan ook en ettelijke bewijzen van onderzoek worden dan daarbij getoond. Ik zei dat ik dacht dat het gewoon water van de gemeente was, tegenwoordig. Wat valt er dan te controleren? Een heel geharrewar, maar het is toch de kwaliteit die gecontroleerd moet worden. Als we er niet uitkomen of ook het kalkgehalte een belangrijke rol speelt, is de man alweer alles aan het inpakken. Nog even 2 plastic flessen vullen met water van de wasbakkraan en klaar is ie. ‘Roger météo’ weet het al: “het is om deze zomer de kwaliteit van de Pastis te garanderen, want wie drinkt er nu gewoon water?” Voldaan over deze bevrijdende gedachte gaat iedereen naar z’n voortent om zijn siësta voort te zetten. Water.....puh!

Aix

En opeens is 't vol voorjaar. Met een klap is de koude 'mistral' weg en vervangen door de 'labech' een wind uit het zuidwesten met veel hogere temperaturen. Tegen alle plannen in besluiten we naar Aix en Provence te gaan. Terwijl we de rhônevlaakte in rijden begint de zon al stevig te schijnen en de temperatuur, vooral in de auto, begint behoorlijk te stijgen. We omzeilen de 'autoroute péage' om vooral van het landschap te kunnen genieten. Elk plaatsje heeft wel een of meer opmerkelijke bouwwerken of ruïnes, die de moeite van een bezoek waard zouden zijn.

Fantastische rotspartijen rijzen op en in de verte kijkt de Luberon op ons neer. Elke rotspartij met fantastisch gelaagde aardwallen, die ik allemaal zou willen bekijken....zitten er misschien fossielen in? Elke bloemenwei zou ik willen instormen om de geweldige kleurenpracht te bewonderen en te fotograferen. Elke Romaanse kerk zou ik willen betreden en de geschiedenis, verbonden met vele imponerende historische figuren, op me willen laten inwerken. ...Maar we willen toch naar Aix?

We vallen Aix als het ware binnen via de 'route national' en voordat je 't weet sta je midden in het centrum. Parkeren is moeilijk maar niet ondoenlijk en wanneer we de parkeerplaats verlaten lopen we tegen een fontein aan die in Parijs of Rome niet zou misstaan. Vlug een terras op om koffie te drinken en mensen te kijken. Aan de mensen kun je zien dat je hier met een stad van een andere dimensie te maken hebt. Niet alleen aan het g.s.m-ende volk in dieldelig pak, maar ook aan de intellectuele, bebaarde, smalle gezichten op de terrasjes en aan de uitgebreide discussies die ze voeren, merk je dat goed. Inderdaad: Aix is een universiteitsstad. Het geeft toch altijd 'schwung' aan zo'n stad. Dit is het milieu waar schrijvers en kunstenaars zich thuis voelen en voelden. Hier kunnen nieuwe ideeën en inzichten ontstaan,

blijkbaar kan vruchtbare aarde neerslaan en het ontkiemen van nieuw zaad bevorderen.

We volgen de ‘guide verte’, maar na huisnummer 20 aan de rechterkant, waar een markiezin door haar man, de voorzitter van het parlement, in 1710 vermoord werd, geef ik het al op. Het is ondoenlijk dat gelees en geblader. Ik besluit om de indrukken maar gewoon op ons te laten inwerken en de gids later te lezen. Een perfecte en rustgevende oplossing voor onrustige toeristen.

Een heerlijke stad met vele doorkijkjes vol verrassingen. Brede boulevards met platanen perken ‘quartiers’ af, waarin zeer oude bouwwerken hutje op mudje staan.

In een warm zonnetje lunchen we op het aartsbischoffelijk plein en genieten van de vruchten van dit land. Een groep Amerikanen komen achter ons zitten, blijkbaar een familie van opa tot en met de jongste telg. Een jonge vrouw vouwt haar blouse open en legt de jongste telg aan de tiet. “Tegenwoordig kan dat”, zegt Margaret. “Vroeger ook”, zeg ik, “maar daartussenin zaten wij!” Prachtig toch als je met je hele familie zo’n bezoek aan het oude continent kunt brengen. Toch even terughalen wat ze blijkbaar mankeert.

De ober van het café is een zuiderlijk type, die ’t begrepen heeft. Hij spreekt zelfs Engels. Hij rent zich de benen uit de kont en bestiert vrijwel in z’n eentje een terras met 35 tafeltjes. Telkens als hij naar de bar terugkeert, draait hij zich met een schok om en wijst met korte krachtige bewegingen naar de verschillende tafeltjes om te recapituleren wat er nog gedaan moet worden. Zijn fooi stijgt met de minuut. Wat is het heerlijk om iemand te zien die plezier heeft in wat hij doet.

De grote kathedraal staat na de lunch op het programma. Een indrukwekkend bouwwerk, eigenlijk een samenraapsel uit bouwsels vanaf de 5^e tot en met de 17^e eeuw. Romeinse zuilen naast gotische kerkramen. Er staat een groot bord: ‘Silence, u bent in een kerk!’. Dat gaat goed tot dat een groep Italianen binnenkomt. Blijkbaar geldt dat stiltegebod niet voor hen. Ze zijn blijkbaar meer gewend in de nabijheid van de allerhoogste te leven

dan wij, gewone stervelingen. Ze ratelen er lustig op los en wij besluiten de rust dan maar buiten, op straat, op te zoeken. Daar irriteert het lawaai tenminste niet.

Onverwacht staan we plotseling voor het ‘Natuurhistorisch Museum’. Gebeurt me nou altijd! Maar Margaret zegt: “je gelooft toch niet dat ik op zo’n zonnige dag zo’n zootje fossielen ga bekijken!” Mikkend dat je niet zo oneerbiedig moet praten over de natuurlijk historie, geef ik haar toch maar gelijk en dus wordt het markt, boekenzaken, fonteinen en kledingzaken. Je moet er ook wat voor over hebben, niet?

Wanneer we terugrijden verdwalen we in de Franse logica der bewegwijzering en zitten godweetwaar op een autoweg. Maar Margaret, inmiddels door alle Franse wateren gewassen, panikeert niet. Ze keert zelfs niet, rijdt gewoon door en na 10 minuten staan we weer op ’t vertrekpunt zodat we de gemaakte fout kunnen herzien.

Een leuke ervaring dat Aix en Provence!

’s Avonds op de camping horen we de eerste keer weer het vertrouwde geluid van de cigallen, de kikkers en vooral niet te vergeten de nachtegalen: ‘les rossignols’.

Kleuren (uit Faktueel mei)

Gisteren zijn we gaan wandelen. Het was zo heerlijk weer dat de verleiding niet weerstaan kon worden. Filatelie of geen filatelie maar nu kan er alleen maar genoten worden van het prachtige weer, een droog en warm briesje, je verbrandt je neus voordat je het weet. Aan de rand van het Gerendal koffie gedronken en daarna de verlokking gevolgd: de heuvels in, genietend van het frisse groen. Jongens wat is dat Limburgs landschap toch mooi, kan me heel Holland gestolen worden, dit verveelt nooit! Prachtige bloemen met elementaire kleuren in de bermen. Sommige geuren daarbij ook nog zó verleidelijk. De kleuren zijn zo doordringend en eenvoudig: het blauw van het ‘vergeetmenietje’ en ‘zenegroen’. Het goudgeel van de ‘boterbloem’ en het wat bescheidenere geel van de ‘gele dovenetel’. Het kuise wit van ‘salomonszegel’ en ‘witte dovenetel’. Niet te evenaren frisse kleuren. Daar zou ik nu voor willen pleiten op postzegels, komt me gaandeweg langs het pad in de zin: veel meer frisse en elementaire kleuren op onze postzegels, liefst met bloemen. Niet klein en weggewerkt in een groot tableau zoals met de ouderenzegels van onlangs, maar een geheel postzegel vullend beeld van die prachtige bloemen met verfrissende kleuren. Krijg je in het voorjaar de oogkriebels van de echte natuur, waarom geen oogkriebels in de winter via onze onvolprezen postzegels. Eens wat anders dan een blauwige koningin van Suriname in grijs voor 39 eurocent. Kijk naar de natuur en zij leert je hoe het moet, gratis en voor niets. Je hoeft alleen maar je ogen open te houden in het voorjaar, aan de randen van het Gerendal.

Uomo Universale (uit Faktueel juni)

Sommige mensen hebben de gave om overal in geïnteresseerd te zijn en ook alles te kunnen. Mijn oude baas (conretor) is ook zo'n type: altijd een bezig baasje. Postzegels: vooral de Jamboree in Nederland van 37, daar zoekt hij alle speciale stempels van en hij zal ze nu onderdehand wel compleet hebben. Dat zijn zijn favorieten, dat spaart hij, maar dan op academische wijze. En natuurlijk de genealogie (stamboomkunde): over zijn stamboom kon hij uren bomen en met smakelijke verhalen de pauzes op school lardereren. Kortom zo'n man die het altijd druk heeft met zijn hobby's en ook anderen enthousiast weet te maken. Toen ging hij met pensioen en ik weet dat hij zich vanaf dat moment geen minuut verveeld heeft, misschien had hij daarna nog wel meer te doen dan toen hij nog op school actief was. Gisteren stond in een groot landelijk 'volksdagblad' een artikel over het promoveren van een van zijn zonen aan de universiteit: die jongen heb ik nog in de klas gehad en dan nu 'doctor in de historiën'! Zijn these komt er in het kort op neer dat de interesse van de gemiddelde Nederlander voor geschiedenis best nog wel aanwezig is. Iedereen zoekt plaatjes van zijn stad van 100 jaar geleden. Iedereen is geïnteresseerd in zijn familiegeschiedenis En wat te denken van de historische kennis van menig postzegelverzamelaar? Leuk vond ik, dat ik, door de regels heen in dat artikel, zijn vader las. Het zaad in is vruchtbare grond gevallen. Goh, wat zal die pa apetrots zijn op zijn zoon. En hij zal zeker niet het probleem hebben waarheen met zijn postzegelverzameling als zijn tijd gekomen is (hopelijk duurt dat nog heel lang!)

Terug in Bédoin

Na 2 weken vakantie, is het begin er met deze woorden. Elk begin is moeilijk en dat blijkt wel. De eerste week, schitterend weer overigens, geplaagd door maag en darm. De gezondheid is altijd datgene dat hoort bij de toestand van 3 weken ervoor: proefwerken en vergaderingen. Dus....dan weet je het wel.

In de eerste week alhier, een gevecht om alle sociale contacten in toom te houden, zodat je niet bedolven wordt onder de uitnodigingen en apéritieven. Je ziet elkaar vaak één of twee jaar niet, dus je hebt ook veel te vertellen. Daarbij komt dat er mensen zijn die alles onthouden, namen en gezichten: “Maar die ken je toch wel, die stond daar naast Montagny, die Belg met 2 kinderen...Jawel die moet je kennen!” Hoe ik ook graaf in mijn archief...er wolkt alleen stof op. “Helaas, is ie overleden, toch nog wel jong hè?” Dan laat ik het stof maar weer betijen, er valt blijkbaar toch niets meer te redden. Er wordt, gezeten op ‘mijn terras’ driftig gezwaaid. Ik heb het idee dat ik hier meer mensen ken als in mijn geboortestad of mijn huidige woonplaats.

Nog een paar jaar en ik mag een vaste stoel gaan claimen op dit terras. Net als Lord Carnavon op het terras van het “Assuan Cataract Hotel”: “Is deze stoel bezet dan?” “Ja al drieëntwintig jaar”, antwoordde de Lord en de Duitse toerist vertrok zwijgend. Sterk verhaal maar wel herkenbaar.

Hoewel er uiterlijk niet veel veranderd is in ons Provençaalse dorp, zijn er wel degelijk omwentelingen geweest. Zo is er een nieuwe burgemeester. Een vriend van de familie. Bij ons eerste jeux de boules concours, kwam hij ook even apéritieven. Hij heeft als kind nog met Marie-Francoise gespeeld en hij is een neef van mdm. Pigalle. Toen ik hoorde dat hij van origine leraar is ben ik toch maar eens een praatje met hem gaan maken. Hij doet het burgemeesterschap erbij! Hij geeft wat minder lessen. Moet kunnen. Ik vroeg hem hoe groot een volledige betrekking in

Frankrijk is: 18 lesuren...en, net als een Nederlandse leraar zou doen, voegde hij daar automatisch aan toe, dat daar dan natuurlijk nog wel voorbereiding en correctie etc. bij komt, zo haal je de 38 uren. Als ik hem zeg dat wij in Nederland 28 lesuren moeten geven, zegt hij: "Oh, maar dan doen jullie in de lessen zeker veel minder?" Ik hoef hem eigenlijk niet te vragen wat voor vak hij geeft, hoe kan het ook anders: economie.....

Maar toch, een jonge sympathieke vent, heel wat anders dan die opgeblazen harington die de afgelopen 10 jaren de sceptor hier heeft gezwaaid.

Bij het jeux de boules concours zelf: eindelijk gerechtigheid! Ik word derde. De grap kan natuurlijk niet uitblijven en de prijs bestaat uit een miniflesje wijn...."t Is wel hele goeie", zegt Alain. Marie-Francoise geeft me later toch nog de gewone fles, zoals iedereen die krijgt wanneer men aan het concours mee doet.

Inmiddels heb ik 'thee gedronken met Hella Haasse', heb ik 'de hemel ontdekt met Mülisch' en 'zit ik nu in de Indische Duinen te snotterbellen met van Dis'. De hemel viel mee, maar ik denk dat ik Indië maar eens ga uitbannen, te veel oud sentiment.

Een prachtige ervaring wil ik het papier niet onthouden. Op de camping hebben we Jean 'Leblanc' (vanwege zijn prachtige witte haardos) en zijn vrouw Gerda, uit Haarlem, weer ontmoet. Twee krasse kampeerdere die ondanks hun 7 decanalen nog steeds overnachten in een tent. Dat heb ik 25 jaar geleden al opgegeven. Zij zijn echte wandelliefhebbers en vertellen me over een kloof aan de voet van de grote 'windberg' waar doorheen je een prachtige wandeling kunt maken. Deze wandeling wordt beloond met prachtige uitzichten. In een soort tong van puin en zand die van de Ventoux is afgegleden, heeft zich, door een combinatie van gletscherijs en water, in de loop van tienduizenden jaren, een kloof gevormd: de 'Combe de Currier'. Het begint met prachtig uitgesleten schuifranden en grondmorenen. Gaandeweg verengt zich de kloof tot een gangpad waar je net in de breedte door heen kunt. Vijf meter boven je zie je dan een streep licht. Dat alles

gelardeerd met schitterende natuur. Prachtige en zeldzame planten zoals bijvoorbeeld de ‘Campanula’, het alpenklokje, begeleiden je op je weg naar boven. Het pad bestaat uit louter steenbrokken en gruis dat, als het onder je voeten wegglijdt, heel kwetsbaar wegklinkert.

Mijn fototoestel is kapot, dus zal ik terug moeten komen om de schitterende uitzichten die je hebt over de vallei, waarin Bédoin ligt, te fotograferen. Het pad terug, komt vanaf de ‘Jas des Landérots’ (Jas is hetzelfde als Mas en betekent boerderij) en loopt over de eigenlijke puintong. Klimmen is vermoeiend, maar knikkende knieën krijg je toch van de afdaling. Terug in ‘les Colombets’, hebben we tevreden water zitten lurken, Gerda en ik, dankbaar voor zo’n prachtige wandeling. Ik heb Jeroen en Patries al geestelijk voorbereidt op deze ervaring die zij graag willen ondergaan nadat ze mijn enthousiaste verhaal hebben gehoord.

De Dauphiné

Het wonder is geschied. Onze razende reporter van de ‘Dauphiné Provençal’, annex directeur van de plaatselijke VVV, annex giftshophouder te Bédoin, heeft zijn stukje, mèt foto, geplaatst. De snelheid waarmee het in de krant is gekomen, is voor Provençaalse begrippen niet gek: 8 dagen na rato! Onder de geweldige kop ‘Gelukkige Kampeerders’ heeft hij een enorm verhaal geschreven over....tja waarover eigenlijk? De camping wordt geleid door Marie-Francoise Romanini en trekt allerlei nationaliteiten van kampeerders aan. “Het familieaspect is een belangrijk gegeven”, volgens onze razende reporter. “Degenen die hier komen, komen al sinds lang en nieuwelingen worden snel opgenomen. Elke week organiseren de ‘verantwoordelijken’ op woensdag een jeux de boules concours waarmee de vriendschapsbanden worden verstevigd”....èn de pizza boer economisch ondersteund, denk ik erbij. “De vreemdelingen nemen snel Provençaalse gewoontes over. Deze week heeft mdm. Picald (!) het toernooi gewonnen. De prijs is louter symbolisch want”, en dan komen we bij ‘des poedels gekerm’, “het belangrijkste is het apéritief achteraf, dat door de eigenaren wordt aangeboden. De burgemeester Luc Reynard is gekomen om alle aanwezigen te feliciteren en vooral om ze voor hun jaarlijkse bezoek aan Bédoin te bedanken.”

Uiteraard volgt er na lezing van dit artikel, voor de tent van ‘ms. Méteo’ meteen een hoop cynisch commentaar op dit stuk. Ms. Dieu twijfelt toch wel aan de integriteit van de schrijver, immers: “ ‘Marie-Francoise leidt de camping’, moet dat niet zijn: ‘doet pogingen om de camping te leiden’”. ‘Ms. Méteo’ voegt er luid aan toe, zodat Alain (medeverantwoordelijke door huwelijk) het goed kan horen: “En dat concours wordt ook niet elke week georganiseerd!” Alain had namelijk geen zin om deze week een concours te organiseren. “En”, zegt Stephan, “de naam Pigalle

heeft hij ook al verkeerd geschreven”. “Trouwens”, zegt ms. Pigalle: “dat apéritief betalen we toch zelf!”.

Maar de foto vinden ze allemaal leuk. Lachend wordt de razende reporter valse berichtgeving toegedicht, maar niemand vindt het erg en omdat Alain vanmorgen een pamflet heeft opgehangen bij de afwasplek, dat het voor mannen verboden is om af te wassen, kan hij een potje breken. Er wordt intensief op zijn schouders geklopt en de wegwerpgebaren , waarmee alle ongerechtigheden worden weggewapperd, zijn niet van de lucht. “Drink nog een biertje van mij” en voor dat hij het weet zit hij weer voor de tent van ‘ms. Méteo’ met een heuse Leffe in zijn hand. We hebben toch weer eens heerlijk kunnen klagen, mopperen en lachen, wat wil een mens nog meer.

Verbazingwekkend hoe ze hier de krant volkrijgen met dit soort onnozelheden. Het wereldschokkende aan vrolijke kampeers te Bédoin, aan terugkerende vakantiekindertjes te Entraigues en een maaltijd tijdens de wijnfeesten te Vacqueyras, ontgaat me ten ene male. Toch wordt dit soort berichten gevreten en vult driekwart van de krant. Nog één kwart sport en 1 procent wereldnieuws en je hebt die krant weer vol. Wat zou er in de wereld belangrijker kunnen zijn: je hebt mooi weer, een goed glas, leuke mensen om je heen. En inderdaad daar draait het hier alleen maar om.

De Man.

Al enkele jaren valt deze man mij op. Hij behoort ontegenzeggelijk niet tot de authentieke dorpsbewoners. Hij heeft een fors postuur, maar is absoluut niet dik. Dus niet van deze streek, want die zijn vrijwel allemaal vrij klein uitgevallen. Zijn haar is kort geknipt, maar niet gemillimeterd. Zijn huid is gebruind en lijkt van perkament. Hij rijdt rond in een ‘Renault-bestel’, dat zal wel de reden zijn waarom ik hem toch als ‘de bakker’ inschatte. In tegenspraak hiermee was zijn gang naar de ‘Tabac’, waar hij een ruime voorraad sigaretten en ‘Le Monde’ kocht, voordat hij op het terras van André plaatsnam. Hij koos met voorliefde een tafeltje uit waar maar één stoel bij stond en begon vervolgens hartstochtelijk het kruiswoordraadsel op te lossen. Strak tuurde hij in zijn kruiswoordraadsel of keek hij recht vooruit met ‘blik op oneindig’. Dan prevelde hij in zich zelf, hoogstwaarschijnlijk probeerde hij zo op het ontbrekende woord te komen. Hij rookte aan een stuk en bestelde altijd slechts één ‘petit’. Na een uur ging hij dan weer, met z’n krant onder de arm, richting ‘Renault-bestel’. Een raadsel, deze man.

Dit jaar rookt hij echter geen sigaretten, maar zit hij onbedaarlijk aan een pijp te trekken. De rookwolken gaan bij voorkeur in de richting van diegene die ’t niet verdragen kan. Soms lijkt het wel of ’t tegen de wind in gebeurt, Margaret en ik zitten dus continu in de rook van een of andere ‘flor de matras’. Nu heeft hij ook geen krant. Hij leest een boek van Jung over: ‘Psychologie en Geloof’, of iets dergelijks. Daarbij hanteert hij een kort potloodje, waarmee hij woorden en zinnen onderstreept. Hij krijgt ’t zelfs voor elkaar om steeds naar de voetnoten achter in ’t boek te kijken, iets wat ik zelf een ondragelijke bezigheid vind, dat geblader als je geconcentreerd zit te lezen.

Dat kan toch geen bakker zijn, mijn nieuwsgierigheid stijgt ten top.

Als hij zijn ‘petit’ op heeft en met veel kleingeld, gepast en zonder fooi betaalt, rijst zijn statige figuur op, niemand een blik waardig gunnend en verlaat hij het terras.

“André, wie is toch die man die daar aan dat tafeltje zat?” (Nee, we zijn niet nieuwsgierig!). “Oh, die woont op de weg naar Flassan, daar heeft hij een huis. Hij komt oorspronkelijk uit Marseille, het is een gepensioneerd leraar!” Ik had het natuurlijk kunnen weten.

Later toen we bij de ‘Italiaan met de grote voeten’, de bestelde pizza voor de lunch, gaan afhalen, zit hij op het terras van ‘de Bels’ een grote salade te eten. Dus eten moeten de goden toch ook! Ik laat mijn automotor draaien, want Margaret hoeft de pizza alleen maar af te halen. Hij begint hevig te gesticuleren dat ik de auto moet afzetten. Ik kan het niet laten... ik zwaai eens vriendelijk terug, maar ga niet in op zijn steeds dwingender wordende gebaren. Als Margaret terug is en we wegrijden denk ik bij mezelf: “de een rook van ‘flor de kapok’, de ander ‘parfum de gasoil’... waar zit het verschil?”

Er zal die ochtend wel een vooroordeel bevestigd zijn tegen die ‘domme buitenlanders’ in dat strenge perkament bruine hoofd. Ik kijk nog even in de achteruitkijkspiegel en hij maakt ’t bekende Franse wegwerpgebaar, kenmerkend voor ergernis over iets waar ze toch niets aan kunnen doen.

Het Corso

Vanavond is er een bloemen corso in Carpentras. Het begint om halfelf. We besluiten om al om halfnegen te gaan in verband met het vinden van een parkeerplaats. Als we Carpentras binnen rijden staan de hekken nog langs de kant en is een plaatsje snel gevonden. We lopen 't stadje in vanaf de 'Ventoux zijde'. Dan kom je in het meer 'volkse' deel van Carpentras. Veel café's met namen als 'Café du Sport' of 'Café de France'. Enkele van deze gelegenheden hebben complete grill installaties op het terras staan en daar kun je voor een habbekrats een goede, doch eenvoudige, maaltijd genieten. We vragen waar het corso voorbij zal komen en het blijkt dat het ook op dit gedeelte van de 'périphérique' zal zijn. Elke zichzelf respecterende stad in Frankrijk heeft een 'périphérique', al is het hier bijna een rondje om de kerk en is de diameter van de 'boul-périphérique' in Parijs heel wat kilometer tjes groter.

We strijken neer op een terrasje en wachten de loop der dingen af. Links en rechts van ons, nestelen zich families met tenminste vier generaties, van grootmoeder tot achterkleinkind. Ettelijke tafeltjes worden bij elkaar gezet en 'moeder de vrouw' gaat naar de naast het terras gelegen pizzakraam en bestelt een stapel pizza's. De obers, met schortje voor, lopen vooral met flessen wijn af en aan en véél water met limonadesiroop voor de kinderen. Vervolgens worden de pizza's op het terras genuttigd, waarbij er een hevige uitwisseling van parten plaatsvindt zodat ook iedereen alle mogelijkheden geproefd heeft. Zelfs de ober pikt af en toe een partje mee.

De kinderen worden ongeduldig, springen op de stoelen, razen met waterpistolen rond en schreeuwen: "'t corso, 't corso!", maar er komt niets. Af en toe deelt een moeder een lel uit, maar verder blijft men opmerkelijk onverstoorbaar ten aanzien van het gedreins van de spruiten.

Op 50 meter van ons af draait de kermis op volle toeren. Heerlijk, eerst een pizza met een fles wijn en dan 5 keer over de kop. Het enorme apparaat zit elke keer tjokvol en wanneer de gondels op zijn kop blijven staan, schreeuwt de eigenaar luid in de microfoon: "Hij is kapot, hij is kapot, nu moeten jullie zo blijven staan...." en dan laat hij ze gewoon zo voor enkele ogenblikken hangen. Dan barst de discosound weer los en vallen de gondels weer naar beneden.

Om halftwaalf verschijnt de kopgroep van 't corso: een groep Belgische steltlopers. Iedereen verlaat z'n terrasplaatsje en dringt langs de wegkant. Alleen de oma's blijven onverstoord zitten. De motieven van de praalwagens zijn uit de fabels van la Fontaine, maar het hadden ook de sprookjes van Grimm of Andersen kunnen zijn. Altijd weer wolven en ezels, prinses en feeën. Het geheel ingekleed in een soort tuinslangverlichting omzoomd met grote bossen irissen. De irissen worden ook uitgedeeld, maar dat gaat menigeen niet vlug genoeg en al gauw loopt iedereen tussen de wagens door en plukt links en rechts de irissen van de praalwagens. Deze zien er na verloop van tijd dus steeds meer uit als geplukte kippen. Een jonge dronken vrouw voert de wildste escapades uit om haar bezitsdrang te bevredigen en valt pardoes vóór een van de grote wagenwielen. Gelukkig is haar man nog niet zó ver weg en trekt haar snel eronder uit. De irissen hadden bijna hun slachtoffer geëist. Ze worden verzameld en aan de oma's op het terras gegeven; je moet toch iets met die bloemen doen en je kunt toch niet de hele avond ermee in je handen blijven zitten?

Naast praalwagens lopen er verschillende harmoniekorpsen mee. De Franse korpsen onderscheiden zich van de Belgische en Zwitserse door een totaal gemis aan orde. Als de voorste stopt, loopt iedereen gewoon door, waardoor alleen een rijtje botsingen ervoor kan zorgen dat men stopt! De lengte van het korps varieert zo van 10 tot 25 meter.

De discipline van het Zwitserse korps is zo stringent dat ik bijna een dreun van een van de slagstokken van de grote trom krijg en

vervolgens ook nog bijna geplet wordt tussen de geparkeerde auto en de trommelaar, die geen centimeter van z'n koers afwijkt.

Het enthousiasme wordt bij het publiek het grootst, als de bloemenkoningin aan het einde van de stoet, bossen irissen uitwerpt. Een complete schoolklas scandeert leuzes en ze voeren langs de kant van de weg een 'wave' uit. De begeleider van deze groep staat ook op en krijgt prompt een bos bloemen tegen zijn hoofd, waardoor de 'wave' bloemrijk onderbroken wordt.

Drie kwartier later, ver na middernacht, is het corso voorbij en trekt de menigte zich terug op de terrassen. De temperatuur is nog steeds aangenaam en er is dus geen enkele rede om met feesten te stoppen.

Wij zijn het gebonk van de kermis beu en gaan terug naar ons plekje. Bij een goed glas wijn genieten we van de stilte en een stralende sterrenhemel. Waarom vieren wij carnaval altijd in februari? Ellendig!

Boulen

Iedere avond, halfnegen stipt, stapt ms. Pigalle met een tasje boulesballen in zijn hand, in de richting van de cour vóór de boerderij. Hij gaat even zitten onder, de door de warmte aangetaste, fruitboom. Vanaf hier kijk je het dal in over de wijnvelden. Achter de heuvel ligt Bédoin, alleen het kerktorentje steekt boven de heuvel uit. Héél in de verte, tegen het massief, weerlicht het: de Alpen moeten altijd de rekening betalen voor de grote warmte waarvan wij, vakantiegangers, genieten.

Enkele ogenblikken later maken zich uit de massa tenten en caravans, meerdere gestalten los. De Fransen en Belgen zonder enig probleem. Nederlanders moeten zich toch weer altijd soebattend losrukken van de afwasteil, maar mogen dan met toestemming van de vrouw gaan jeux de boulen.

Is het aantal aspirant spelers kleiner dan tien óf tien, dan worden er twee groepen gevormd en speelt ieder met 2 ballen. Eén man krijgt dan van iedereen één bal in zijn armen gelegd en met veel inspanning worden tien ballen in één keer met het ‘cochonnetteke’ weggegooid. De vijf die het dichtste bij het kleine rode balletje liggen vormen één equipe, de rest de andere. Wel wordt nog even gekeken of de ketsers, de ‘tireurs’, gelijk verdeeld zijn. Dat betekent dus dat ms. Pigalle aan het hoofd van de ene en Pierre ‘de Pariijzenaar’ chef van de andere groep wordt. De leggers, ‘de pointeurs’ beginnen en de echte amateurs mogen ’t eerst. Deze amateurs herken je aan de manier waarop ze hun bal laten rollen. Soms gaat dat goed, maar vaker gaat het niet goed en lopen de ballen alle richtingen uit, weg van het rode balletje. De geultjes en kuiltjes maken dit terrein moeilijk, maar ook een zandbakje, ‘kaka’ genoemd of een keitje kan zorgen voor koersafwijkingen. Ligt een bal, vaak per ongeluk, goed, dat wil zeggen te dicht bij het rode balletje, dan stapt een ketser van de tegenpartij zwaarwichtig naar voren om die boosdoener weg te schieten.

Na de ‘amateur-leggers’ komen de betere spelers aan bod. Zij kenmerken zich doordat ze de bal hoger opgooien om zo de oneffenheden in ’t terrein te vermijden. Het effect dat de bal meekrijgt moet er dan voor zorgen dat de laatste meter toch nog in de richting van het rode balletje wordt afgelegd. De gooiestijl varieert van persoon tot persoon. Sommigen gaan geheel door de knieën. Anderen houden de benen stijf en bukken geheel voorover. Sommigen gooien nonchalant, anderen concentreren zich enige ogenblikken, hetgeen dan opmerkingen aan de andere deelnemers ontlokt teneinde een te goeie bal te verhinderen. Toppunt is wel Stefan, die minutenlang concentratie nodig heeft om vervolgens geweldig mis te gooien. “Stefan, ga je bril halen of heb je last van je schaduw?” Toen hij de volgende avond mèt bril verscheen, werd geschamperd: “Hé, Stefan, heb je nu gezien dat er wel degelijk een rood balletje meedoet in het spel?”

De relaties die gelegd worden tussen goed gooien en goed eten zijn legio. Heeft iemand goed ‘gelegd’ of gegooid, dan heeft hij ‘minstens spaghetti of een goed stuk vlees gegeten’. Vaak wordt geïnformeerd naar het recept als de prestatie formidabel genoemd kan worden. Gooit iemand slecht dan is hij ‘moe’. Gooit iemand veel te ver dan moet hij ‘zijn ballen in Bédoin maar gaan terughalen’. Gooit hij te dichtbij, dan is hij ‘door zwakte getroffen’ of is ‘zijn moraal niet goed’. Of...hij is ‘te bang om de bal van zijn vrouw te raken’, die natuurlijk bij de tegenpartij speelt hetgeen altijd goed is voor een grap. Gooit zijn vrouw dichtbij het rode balletje dan wordt geroepen om ‘bissous’, een kusje via zijn bal, waarbij de echtgenoot dan natuurlijk wel dichterbij moet komen. Als het hem dan lukt om de bal van zijn vrouw in zijn voordeel weg te ketsen, dan mompelt iedereen dat hij dan ‘vanavond wel in de voortent zal moeten slapen’.

Als er aan het einde van het spel, zo’n 16-18 ballen in het rond liggen, dan is het voor een buitenstaander volledig onoverzichtelijk geworden, onspint zich een discussie waarbij vaak ook nog de meter ‘getrokken’ wordt. Er zijn 2 soorten meters:

de gewone meetlinten, speciaal in Frankrijk voor dit doel gemaakt, herkenbaar aan het uitschuifbaar uiteinde. Het andere meetlint is het zogenaamde ‘Belgische meetlint’. Naast het feit dat dit meestal een gewone centimeter is wordt hiermee ook een aanduiding gegeven van de mogelijkheid om het handje te lichten met het resultaat. De pogingen worden meestal direct onderkent en gesmoord in veel opmerkingen, geroezemoes, commentaar en protest.

Is na de meetsessie alles duidelijk, dan komen de ‘skieters’, zoals de West-Vlamingen zo mooi kunnen zeggen, de ‘tireurs’. Met een enkele bal, goed gemikt, proberen zij het eindresultaat óf nog in het voordeel te veranderen, óf het positieve resultaat nog te vergroten. Een bal voor ‘caro’ is het toppunt van pétanquekunst. Zij schieten de bal van de tegenstander weg, waarbij hun eigen bal op dezelfde plek blijft liggen, maar dat kunnen alleen de allerbesten, waarbij het blijkaar toch ook van de avond afhangt of het wel of niet lukt. De predestinatie speelt in dit spel een grote rol. Het lukt of het lukt niet, en als het niet lukt dan hoef je niets te proberen dan is het je avond niet en lukt niets!

Gaat de partij gelijk op, dat wil zeggen telkens slechts met een puntje, dan zegt iedereen: ‘dat alles voor slechts 1 punt?’ Ms. Pigalle is ongetwijfeld de motor achter dit avondlijk gebeuren. Hij geeft adviezen of gaat dáár met zijn voet staan waar volgens hem de bal gegooid moet worden voor het beste resultaat. ‘Op mijn voet, op mijn voet’, broemt hij dan met zijn diepe bas. Als het resultaat bevalt dan krijg je een onvervalst: ‘bieëng, bieëng’.

Onderwijl is de zon onder gegaan en met een heldere sterrenhemel gaat ’t spel in het licht van de feestverlichting door. Tot halfelf, dan gaat op tijdsklok het licht uit. Eigenlijk maar goed ook, want anders bleef iedereen in zijn hemdmouwttjes en T-shirtjes, profiterend van de nachtelijke koelte, dit heerlijke spel doorspelen tot in de kleine uurtjes.

Fratsen (uit Faktueel augustus)

Als ik zie wat voor fratsen PTT-Post allemaal aan het uithalen is, dan moet ik vaak denken aan een 'spot-prent'-briefkaart die ik in mijn bezit heb. Het is een spotprent, gedrukt in Nederland aan het einde van de tweede wereldoorlog, dus voorjaar 1945. Dat moet in het Zuiden geweest zijn, want het Noorden was toen nog bezet. Op de kaart staat de 'propagandaminister' Goebbels die opgewonden tegen zijn baas, Hitler, verklaart: "Wij hebben de aanvoersnelheid van munitie enorm weten te verhogen door de aanvoerroutes zo in te korten, dat we elkaar de munitie kunnen aanreiken!" De van de propagandapostzegels bekende 'Gross-deutsche' grenzen waren namelijk zo gekrompen, dat een optimale efficiëntie mogelijk was. Als ik de plannen van PTT-Post bekijk dan zal er binnenkort geen postkantoor meer over zijn. De optimale efficiëntie is dan bereikt, de personeelskosten zijn bijna tot het nulpunt gekrompen. De postzegels zijn verworpen tot kleefstikkertjes die bij elke sigarenhandel en kruidenier te koop zijn, waarmee de status van 'de postzegel' ook gedegenereerd is tot een wegwerp-gebruiksvoorwerp dat alleen maar te krijgen is in tienvoud. Het zal het enthousiasme van de filatelist niet verhogen, want je kunt ze alleen maar in dat veelvoud krijgen, hetgeen de prijs van je abonnement sterk zal doen stijgen. Dus kom ik toch weer uit bij hetgeen ik mij enige tijd geleden voorgenomen had, toen ik ook Nederland erbij ben gaan verzamelen: het sparen van gestempelde zegels is veel leuker Dan hoeft je ook niet meer via de 'collect-service' het pensioenfonds voor PTT-ers of de optieregelingen en topsalarissen van de directeuren te spekken, die zijn namelijk tegen die tijd allemaal weggepromoveerd naar andere bedrijfstakken of overgeplaatst naar Polen alwaar PTT-Post het zeer winstgevend Poolse postbedrijf heeft overgenomen.

Zondagsrust (uit Faktueel september)

Een enorme discussie over de zogenaamde zondagsrust. Van vele kanten, uiteraard vooral van kerkelijke zijde, wordt aangedrongen op verandering van de winkel-sluitingswet, die voorziet in veel ruimere openingstijden voor winkel- en aanverwante bedrijven. Een dilemma: ik weet niet wat ik zou willen beslissen. Er zijn gewoon veel bedrijven die ook op zondag open zijn, en als je voor zo'n bedrijf gaat werken, denk hierbij eens aan de horeca, dan weet je van tevoren waaraan je begint. Maar er zijn veel werknemers die ooit in dienst zijn gekomen van een bedrijf waarbij de tijd voor hun hobby's gewaarborgd leek, ondanks het feit dat ze zeer hard moesten werken. Nu vinden deze mensen geen tijd meer voor hun hobbyavond en/of hun gezin want de baas wil zonodig ook 's avonds en 's zondags open zijn. En u weet maar al te goed, wanneer je na enige tijd in zo'n bedrijf een bepaalde positie veroverd hebt, dan hang je die niet zomaar aan de wilgen. Met andere woorden, als je baas komt en je vraagt...zeg je dan nee? Niet dat je er meteen uit ligt, maar een vrije beslissing c.q. een keuze is anders. Wij, de verenigingen, merken dat. Mensen kunnen niet meer voor 9 uur aanwezig zijn of kunnen sommige avonden al helemaal niet meer, waarbij het wel lijkt alsof de baas het erop aan legt om juist die ene avond te nemen waarop ook de vereniging actief is. Veel plezier in het leven wordt zo voor veel mensen vergald. Anderzijds vinden veel mensen Ikea op zondag ook heel leuk!!! Hoeven ze eens niet de hele dag voor de 'klotsbuis' te hangen. Ik zou zeggen: mensen ga toch postzegels verzamelen, sigarenbandjes, ga schilderen, ga lezen, want iedere postzegelverzamelaar kan u vertellen dat kopen niet gelukkig maakt. Het geluk en het plezier ligt ergens anders, je moet het alleen net even vinden en er tijd voor hebben.

De Aanmelding

Als op school weer 't cabaret in de lucht zit, wordt de roep om sketches als maar sterker en dan waag je een poging. Of deze ook in het programma komt weet je niet. De aanleiding is dat het mij opviel dat er zoveel kinderen 'iets' hebben, af en toe vraag je je af of er nog, gewoon, gezonde kinderen rondlopen...

Hevige activiteit ontplooit zich steeds weer in februari. Als één keer per jaar de ramen van de school gewassen worden, hoor je de leerlingen zuchten: "De open dag komt eraan." Dan staat iedereen te zwaaien met aanmeldingsformulieren en dan maar hopen op zoveel mogelijk 'aanmeldingen' (er wordt niet eens meer over 'leerlingen' gepraat).

Na de verplichte rondgang door het gebouw komen een vader met vrouw en kind bij het einde van de fuik: de inschrijftafel. "Allè vrouw, kom nu maar het aanmeldingsformulier invullen..." "Ja, laten we dat nu maar gaan doen, ik word zo moe van dat geslenter", zegt zij. Maar de koter is het er helemaal niet mee eens: "Ik heb nog geen gel gemaakt en we hebben het biologie lokaal nog niet gezien." De vader weerlegt: "Dat is toch maar allemaal gezichtsbedrog, toen ik nog op school zat heb ik die proeven alleen maar tijdens de open dagen gezien. Tegenwoordig zie je dat toch ook op Discovery!" "Ik ben echt wel toe aan een kop koffie maar niet die slurrie die ze hier in het bakje gooien en wat wil jij?", vraagt de moeder terwijl ze het kind aankijkt. Drie keer raden: "cola en chips". "Ja moeder, toch maar eerst het formulier invullen." "Nou vooruit dan maar...", pruilt het kind.

Ze lopen op de aanmeldingstafel af "Goeiemiddag meneer, we wilden hem aanmelden." "Ah, prima zaak hoor meneer, mevrouw, iedereen is welkom. Wilt u dan wel het aanmeldingsformulier invullen" zegt de coördinator vriendelijk maar hij kan zijn zin niet afmaken want: "Dat is allemaal al bekend, we hebben er al drie

hier gehad hoor, geeft u dat formulier nu maar, mijn vrouw heeft een beetje hoofdpijn, weet u en..." "Acherms heeft u daar vaak last van", vraagt de coördinator belangstellend. "Geeft u dat formulier nou maar", zegt de vader, maar de coördinator blijft ook niet onberoerd door een lijdende mooie moeder en laat de vader helemaal links liggen: "Misschien een chefariantje?" "Nee liever koffie", antwoordt de moeder zichtbaar geraakt door zoveel aandacht. "Geeft u dat formulier nu maar?", probeert de vader geërgerd. Maar de coördinator is helemaal gebiologeerd door de moeder: "Het is ook niet niks, zo'n kind hè, knap vermoeiend soms." Als vader dan nog een keer om het formulier vraagt, overhandigt de coördinator tergend langzaam het papier terwijl hij de moeder achermend blijft aanstaren.

"Alstublieft, als er moeilijkheden zijn dan hoor ik het wel! Tja mevrouw, kinderen opvoeden is geen alledaagse kost, dat kost inspanning bij die jeugd van tegenwoordig, zal ik u een kopje koffie bezorgen?" Helaas krijgt de coördinator niet veel tijd om te flikflooiën want na ampele momenten is vader klaar. "Al klaar? Da's vlug, laat maar eens zien", zegt de coördinator terwijl vader de kans schoon ziet om zijn vrouw terug te veroveren.

De coördinator neemt het formulier oppervlakkig door en zegt: "Eh, u hebt iets vergeten! Hier ... iets vergeten." en hij wijst op het papier. "Niet dat ik weet, wat dan?" "Hier, bij gezondheidsklachten... heeft u niets ingevuld!" "Maar hij heeft toch ook niets, hij is gewoon gezond." Deze mededeling slaat als de bliksem in. "Maar dat kan toch niet... helemaal gezond? Niets ... helemaal niets?" en de coördinator draait in de richting van een stel collega's die verderop staan te keuvelen: "Heren, heren, snel, snel... . Het noodlot . vlug, vlug." De vader schrikt van de plotselinge belangstelling van de groep leraren die op hem afstormt en hij vraagt: 'Wat is daar verdorie mis mee?' Maar de eerst gearriveerde collega laat hem niet eens uitpraten en vraagt al: "Hijlemaal gezond?" "Datj kan toch nietj!", zegt de tweede in de rij, waarop de derde collega te berde brengt: "Moetj toch ietjs

hebben!" "Misschjiens een beetsje cara?", bemoeit nummer vier zich ermee, "Of vaker hevig ongesjteld?", vraagt de eerste collega. "Nooitj migjraïne?", vraagt nummer twee belangstellend, waarop de derde onmiddellijk aanvult: "Platjvoetjen of haaruitjval?" "Een beetje versjlaafd is ook goed.", probeert nummer vier nog als uitweg.

Helaas moet vader ze allemaal teleurstellen: "Gelukkig is hij echt gewoon gezond hoor!".

Nu wordt het de coördinator allemaal te veel, hij heft zijn handen ten hemel en een klagerige toon weerkaatst tegen de muren van de lerarenkamer annex inschrijfbureau: "Al die cursussen voor niets, al die investeringen weggegooid. Als we verdorie nog een paar van die gezonde misbaksels krijgen dan kunnen we de tent wel sluiten." En dan valt het collegiale koor in: "Dan krijsjen we geen enkele njieuwe leerling meer", zegt de eerste. "Dan scoren we nietj meer in het kwaliteitsjonderzjoek", klaagt nummer twee mee. En de derde verdiept het leed nog een beetje: "Dan gaatj elke blaag naar 't sjintjmaartensj". Ook de vierde man verliest het overzicht en roept uit: "Weg de bijverdiensjten uit de huisjwerkklassj voor moeilijke gjevallen."

Dit wordt vader toch wel wat te gortig: "Maar wat doet u nu toch moeilijk, allemaal?" De coördinator reageert snel en verzucht: "Maar meneer... de wereld is nu eenmaal moeilijk" en meteen aansluitend de vraag: "heeft hij echt echt helemaal niets?" Vader schudt van 'nee'. Dit is de aanleiding voor het hele team om nog een keer los te branden: "een beetje ADHD misschjiens?" "of BDHD, CDHD, misschjien DDHD?" "Of perversje sjtoringen", waarop de laatste collega in mijmeringen verzinkt terwijl hij verlekkerd naar het plafond kijkt: "Oh, heerlijk die perversje sjtoringen"

"Maar een beetje dyslectisch zal hij toch wel zijn?", kijkt de coördinator onderzoekend het kind aan, waarop het circus weer uitbarst: "Volgensj mij isj hij 'n beetje analfabeetj." De tweede van het, nu werkelijk op hol geslagen vierspan kijkt meewarig de

moeder aan en vraagt: "Isj dat niet erfelijk?" "Motorischj gestoord?" vraagt drie. Maar vier denkt nu toch de oorzaak gevonden te hebben: "Isj uw huwelijk wel gezond?", vraagt hij meelijwekkend aan de verschrikt reagerende moeder en vader.

De coördinator wil een einde maken aan de netelige situatie en besluit: "Wilt u echt dat uw zoon hier op school komt?" De vader, nog lichtelijk verstoord over de aanval op zijn huwelijk, weerlegt: "Eigenlijk wel, 't is het dichtste bij huis". De coördinator, opeens denkend aan de te behalen aantallen aanmeldingen, kiest dan toch maar eieren voor zijn geld en strijkt over zijn hart: "Nu ja, we moeten ons flexibel opstellen, leerlingssubsidietechnisch gesproken, we zullen wel wat vinden, we kunnen er alvast eens de 'Roorsjachtest' op los laten en misschien later de 'Vestibuletest', daar komt altijd wel iets uit, denkt u niet, collegae?" "Mag ik nu wel nog naar de cursusj 'PDNOsj bij brugpiepersj'?", wil de een weten, gebruik makend van deze stemmingsomslag. "Nee ik wil naar die cursusj", zegt de ander. "Nee ga jij nu maar naar de cursusj 'studiebegeleiding gedragsjgestjoorde brugpiepersj', daar hebben ze ook hele goeie lunches, hoor", meent de derde. Maar collega vier is verkocht: "Ik wil in de 'oudjerbegeleidingsjcommissjie' ", zegt hij zwijmelend, kijkend naar de mooie moeder.

De coördinator besluit met een zuur gezicht: "Nou jongetje, hartelijk gefeliciteerd, je mag naar het Stella Maris College", maar voegt daar vlug aan toe: "maar je moet toch wel zien dat je vlug wat oploopt hoor!"

Zilver (uit Faktueel oktober)

Vroeger, op die goeie oude HBS, kregen we wiskunde, in maar liefst vier vakken: algebra, stereometrie, goniometrie en analytische meetkunde (of je een emmer leeg gooit!). In de algebra moest je af en toe het bewijs leveren voor een stelling (een bewijs vanuit het ongerijmde!) Als je dan, na veel valkuilen ontweken, veel kronkels genomen en veel truckjes toegepast, uitkwam op het gevraagde bewijs, dan mocht je er ‘Q.E.D’ onder zetten. Dat is Latijn, en juist HBS’ers (die geen Latijn kregen) gebruikten die uitdrukking graag: ‘Quod Erat Demonstrandum!’ Dat betekent: hetgeen te bewijzen viel. Overigens economie kregen we nog niet op die goeie ouwe HBS, bij ons liep het nog vanzelf scheef!

Toen PTT-Post laatst een nieuwe postzegel uitgaaf moest ik daar even aan denken. De postzegel bestaat uit zilver. Kost ook niet niks: 12 gulden en 75 cents en is bedoeld als frankering voor aangetekende stukken. De vermelding is alleen in guldens, dus is de zegel ook vóór 1 januari weer uit het verkeer. In de tussentijd hebben alle filatelisten die zegel natuurlijk aangeschaft (zo’n 2 tot 4 miljoen maal 12,75!) Ik kan me zo voorstellen dat ze bij PTT-Post gedacht hebben: laten we na al die jaren waarin die malle filateleuteraars heel duur bij ons bedrukt papier hebben ingekocht, nu maar eens wat terugdoen Een geste: geen papier maar een beetje waar voor je geld.....zilver, terwijl we er toch bijna niets voor hoeven te doen, want geen hond plakt die zegel natuurlijk op een brief. Daar is ie ook niet geschikt voor: Het stempel blijft niet zitten, je veegt het er zo vanaf. Je kunt het zegel in principe blijven hergebruiken. Maar als je hem in je album stopt, sowieso is het na 1 januari afgelopen met de guldens, dan hebben de verzamelaars een leuk aandenken aan die goeie ouwe ‘gulden’ tijden verdienen wij er toch ook weer leuk aanQ.E.D!

Opruiming (uit Faktueel november)

Steunend en hijgend komt hij de trap opgelopen met een groot koffer in de hand. Of ik het even wilde overnemen, “want het is wat zwaar”, stamelt hij. Het koffer , een exemplaar, zo schat ik, van uit de periode 40-50, weegt inderdaad niet niks en ik moet ook diep inademen als ik het op de tafel hijs. “Het is nog van mijn vader geweest”, zegt hij, “die was ‘*chef de réception*’ in een groot hotel in Amsterdam en toen verzamelde alle zichzelf respecterende lieden nog postzegels.” Hij had die tick van zijn vader, maar na de oorlog was er niets meer van gekomen. Altijd druk, druk...Hij had altijd alles bewaard wat hij krijgen kon. Wilde de zaak gaan uitzoeken als hij gepensioneerd werd. Toen het zover was, had hij nog minder tijd, kleinkinderen en zo....Hij tenniste ook veel en opeens was hij 75, en....hij had geen zin meer. “moet van de rotzooi af, alles ligt vol...zo’n soort laatste grote schoonmaak, zeg maar.” Na drie kwartier kom ik er eindelijk tussen om te kunnen vragen wat hij er eigenlijk mee wilt: verkopen? Of eerst uitzoeken? “Nee, nee, ik wil er gewoon vanaf, weg. Kijk maar wat je ermee doet. Van mijn schoonzoon heb ik gehoord dat je zo’n enthousiaste ‘*collectionneur*’ bent en geen van mijn kinderen heeft er interesse in. Vul je verzameling maar aan en als je wat verkoopt mag je het aan een goed doel sturen of aan mij overmaken, maar dat interesseert me eigenlijk ook niet! Ik wil ervan af, rust, weten dat het goed zit.” Dat het wel goed zit kan ik hem verzekeren en ik kan hem toch nog een doos ‘*vin*’ aansmeren. Helemaal voldaan en tevreden verlaat hij enkele kopjes koffie later het pand. Twee weken heb ik zitten zoeken, sorteren en aanvullen. Nederland na de oorlog is nu ver compleet. Al die avonden zegelen, wat word je daar toch heerlijk rustig van. Mijn vriend, zijn schoonzoon, zegt later: “weer een stuk van de erfenis weg”, dus dat kostte me nòg een doosje ‘*vin*’.....

Alcohol

“Zo jongens, jullie hebben nu dat boekje over alcohol bestudeerd en vandaag gaan we er eens over babbelen. Kan iemand me vertellen waar dat nou allemaal, dat boekje en zo, voor nodig is?” Meteen schieten een paar vingers de lucht in. “Dat is voor te weten wat er allemaal met je gebeuren kan als je alcohol gebruikt”, zegt een enthousiast meisje dat nu eindelijk eens een goed antwoord denkt te geven. Haar mond valt open als ik zeg: “FOUT”. “Jij daar dan” zeg ik en ik wijs een willekeurige jongensvinger aan. “Voor je te waarschuwen, die wat te veel drinken, dat je niet te veel moet drinken.” “Helemaal FOUT!”, zeg ik weer, even gruwend van het Nederlands. Nu wordt het stil in de klas. Nog twee vingers blijven in de lucht. “Jij dan maar:” en ik wijs naar rechts. “Voor te weten wat met je gezondheid kan gebeuren voor die wat te veel drinken.” “Nee”, zeg ik, “ook fout!” Nu hebben ze het niet meer, de monden vallen open en er valt een betekenisvolle stilte. Net wil iemand gaan mokken en protesteren als ik herneem en zeg: “Jullie begrijpen er niets van, ik zal het dan maar uitleggen en duidelijk maken”. “Kijk”, zeg ik, “het probleem zit ‘m in het tekort dat onze regering heeft om het Nederlandse onderwijs op het peil te brengen van de omliggende landen. We hebben 4 miljard extra nodig als we hetzelfde onderwijspeil willen bereiken als Duitsland, België en Frankrijk.” Nu snappen ze er niets meer van en het onbegrip wordt nog groter als ik vervolg: “en ik krijg al jaren geen ‘kerspekkeet’, géén dertiende maand noch een kerstgratificatie....” Nu heb ik ze plat. “Hij is uiteindelijk toch ‘kierewiet’ geworden, hadden we altijd al gedacht”, zie ik in de blik van zo menigeen. “Wat heeft de regering er mee te maken?”, vraag ik. Nu gaat een wijsneuzig vingertje de lucht in, en hij zegt: “Dat zijn die, die wat er geld aan verdienen, belastingen.” Ik zeg: “Jij hebt het begrepen.” Ik citeer uit de krant van vanochtend: “De staat heeft besloten om de prijzen van alcohol te verhogen, zo’n vijf cent per

glas. Dat betekent op jaarbasis vijf miljard méér inkomsten. En dan maken ze de cola wel iets goedkoper, maar als je de mensen vraagt, zeggen ze er zelf meteen bij, dat ze het drinken niet zullen laten, dus lekker meegenomen die vijf miljard.” Dan denk ik aan de verhalen van mijn broer, de marineofficier, eenmaal buitengaats kreeg hij de borrel voor een ‘duppie’, wat behoorlijk alcoholmisbruik met zich meebracht op haremajesteits oorlogsbodems. “Als je een fles borrel koopt zonder belasting, dus echt taxfree, dan betaal je misschien twee gulden de fles, die zo bij de slijter, veertig of vijftig gulden kost, tel uit je winst. Dus wil je een hoop belangrijke zaken kunnen bekostigen dan kan de Nederlandse staat de inkomsten van alcohol en tabak niet missen. Dus eigenlijk zou ik willen zeggen: zuipen en róóoken.”

Er ontstaat hevige discussie in de gelederen en ik laat ze even bijkomen, maar dan ga ik weer in de aanval: “Maar eh.... ik ben tegen ‘blowen’, niet doen, is niet goed”, en daarbij kijk ik vragend naar het eigenwijze vingertje. Het duurt enige tijd, links en rechts wordt geroepen: “dat is illegaal”, en “daar ga je dood aan”. Maar hij zegt, kalm: “logo, die kinderen die wat blowen betalen geen belasting, daar verdienen we niets aan!” “Juist”, zeg ik: “maar zo vlug als het gelegaliseerd is: ‘zuipen, róóoken en blóóówen’, zoveel mogelijk, dan krijg ik misschien eindelijk ook eens een ‘kerspekke’!”

Er ontstaat een nog heviger discussie en ik moet ze tot rust manen. Dan trekt iemand de stoute schoenen aan en vraagt: “Maar waarom geeft u ons dan die boekjes, dat kost toch ook geld?” “Goeie vraag”, zeg ik, “maar we moeten toch wel de schone schijn bewaren en trouwens: de statistieken leren dat dat ook heel goed is voor het bevorderen van het gebruik. Zo vlug als jullie voorlichting hebben gehad over roken, zoals dat vorig jaar bij jullie het geval was, stijgt de omzet enorm, dan gaat iedereen paffen. Dus die voorlichting werkt wel. En met drinken is dat ook zo. Zo vlug als jullie in het kader van het project ‘gezonde school’ voorlichting hebben gehad over alcohol, zie je het verbruik enorm

stijgen. Dan is het afgelopen met de ‘cola-party’s’. Halen jullie 5 Havo of 6 Vwo dan zijn de verkoopcijfers van alcohol en tabak geweldig gestegen. Er zijn veel leerlingen die speciaal daarvoor de hele week gaan werken en dan in één weekend hun hele salaris er door jagen in de disco, waarbij 20 tot 30 glazen bier op een avond geen uitzondering zijn, dus de voorlichting helpt wel.” “En”, vervolg ik, “die paar miljoen die die boekjes kosten dat is ‘peanuts’ vergeleken bij de miljarden die het oplevert. En de redenering klopt: ze zijn al bezig met onze dertiende maand en de kerstgratificatie, dus róóóken en zuipen voor mij!”, galm ik door het lokaal.

“Zo die zit”, denk ik. Al dat gedoe met voorlichting helpt vrijwel geen zier. Vroeger liet ik gore plaatjes zien met versteende rooklongen en de bel was nog niet gegaan of ze renden naar de schoolpoort en stonden daar ‘en masse’ te paffen. Dan liever een ‘Denkzettel’ zoals onze oosterburen dat zo mooi kunnen zeggen. Maar ik moet meteen ook denken aan mijn studententijd, waarin alle maten verwaterden en er maar één maat bestond en dat was ‘een pils’. Had je een bekeuring gekregen dan had je de pest in want dat waren veertig pils, zo maar weg. Mijn eeuwige strijd tegen het roken, dat nu op een gelijk spel is uitgelopen. Ik rook nog wel eens een sigaartje. Zit het in de mens ingebakken dat gerommel met alcohol, tabak, paddestoelen? Zelfs onkruid uit de wei, zoals wiet, word gerookt en duur betaald.

Een zwaaiende vinger prikt in mijn overpeinzingen: “Een vraag”, constateer ik: “zeg ’t maar”, nadat ik iedereen tot stilte gemaand heb. “Meester, maar wat u zegt is ook niet helemaal waar” “Oh nee?”, vraag ik. “Nee hoor, want als mensen die wat dat allemaal gebruiken ziek worden, dan doet dat toch ook veel centen kosten, ziekenhuizen zijn toch heel duur als je kanker krijgt.” Toevallig valt mij in dat vanochtend over dit onderwerp iets in de krant las: “Ziekenhuizen zijn verschrikkelijk duur, een ‘avondje ziekenhuis’ kost ongeveer vier keer zo veel als een suite in het Hilton, maar dan bedoel ik het echte ‘viersterren’.” “En”, ga ik

verder, “denk eens aan de kosten van de doden bij verkeersongelukken veroorzaakt door alcohol. Hebben we iemand voor veel geld opgeleid, en jullie weten wat dat je vader en moeder kost, wordt hij dan overhoop gereden door een alcoholgebruiker achter het stuur, dan kost dat de staat, dus wij allemaal, óók veel geld. We verdienen het niet terug, over het leed van de nabestaanden nog niet te spreken, want dat is niet in geld uit te drukken.”

Een sprankje gelukzaligheid straalt opeens uit de klas: “hij is gelukkig weer normaal geworden”, zie je ze denken. Bijna verrukt nemen ze het huiswerk in ontvangst: “Voor de volgende keer hoofdstuk drie van het boekje ‘alles wat je weten moet over alcohol’. Hopelijk denken ze eens terug aan die gekke leraar als ze willen gaan roken of drinken. Ik heb gedaan wat ik kon, toch?

Nummer 9 (uit Faktueel december)

Tijdens de verenigingsbijeenkomst is het altijd hektisch, tenminste als je in het bestuur zit. We houden ons goed bezig voor en achter de bestuurstafel. Maar soms moet je de tijd nemen, want dan moeten leden wat kwijt. Afgelopen keer komt een lid op mij af met een betrokken gezicht... en ik ben dat helemaal niet gewend van hem. Hij is altijd goed gemutst en gaat op zijn minst glimlachend door het leven, een glimlach die onderstreept wordt door zijn sjaal die altijd om zijn nek zit. “Ik had verdorie net de nummer 11 te pakken gekregen...jaren naar gezocht en twee maanden geleden heeft ‘hij daar van in de hoek’ me die bezorgd. Nu hebben ze me het album gejat!” “Op een ruilbeurs?”, vraag ik hopen dat het niet in ons eigen honk gebeurd is, want dat zijn erg vervelende situaties! “Nee, ingebroken bij mij thuis”, zegt hij troosteloos. “Een lange rij albums en uitgerekend dat album pikken ze eruit, ik hoefde alleen nog maar de nummer 4, voor de rest helemaal compleet, jaren werk...” Wat zeg je in zo’n geval, dus begin ik wat te leuteren over “ben je verzekerd?” en “was je ‘inbraakbeveiligd’?”, niet dat het helpt maar je moet toch wat. “Ze zochten poen” zegt hij, “de hele tent overhoop gehaald en uitgerekend dat ene album.” Ik krijg de indruk dat het geld hem helemaal niet interesseert, maar z’n nummer 11 zit hem overdwars. We komen samen tot de conclusie dat het allemaal niet helpt. Dan verschijnt opeens die glimlach weer die langzaam veranderd in een ondeugende grimlach en ik veronderstel dat een ‘witz’ het daglicht gaat zien. Ik heb het nog niet gedacht of hij zegt: “ken je die witz van Sinterklaas die.....” Hij laat zich gelukkig niet zo snel uit het lood slaan”, denk ik. “Die nummer 11 komt er wel weer.” Getroost door deze gedachte mis ik ook nog de pointe en moet vragend in de herhaling. Zelf het hardst lachend spoedt hij zich naar zijn ruilpartner, het leven gaat door, heerlijke man!

